

11

Ribič

GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

LETO 2021
LETNIK LXXX
ISSN 0350-4573

140
140 LET ORGANIZIRANEGA
RIBIŠTVA NA SLOVENSKEM

80
80 LET GLASILA RIBIČ

Ko listje odpade, ščuka napade. Foto: S. Perrone

Mura. Foto: Marijan Gaber

UNESCO JE OBMOČJE MURE, DRAVE IN DONAVE RAZGLASIL ZA PRVO PETDRŽAVNO BIOSFERNO OBMOČJE NA SVETU

UNESCO je 15. septembra razglasil prvo petdržavno biosferno območje na svetu, ki se razteza prek Avstrije, Slovenije, Hrvaške, Madžarske in Srbije. Območje, veliko 930.000 hektarjev in 700 kilometrov rečnega toka Mure, Drave in Donave, je tako postalo največje varovano rečno območje v Evropi. To je mednarodni primer sinergije varstva narave in trajnostnega razvoja.

Biosferna območja opravljajo tri glavne funkcije:

- vzdrževanje ekosistemov,
- razvoj regionalnih socialno-ekonomskih in okoljsko trajnostnih razmer,
- spodbujanje izobraževanja, raziskav in spremljanja stanja okolja.

Mednarodno jih priznavajo institucije OZN, imenujejo pa jih nacionalne vlade in ostajajo v pristojnosti držav, v katerih se nahajajo. Razglasitev biosfernih območij se je leta 1970 začela kot UNESCO-ov program Človek in biosfera. Trenutno je v več kot 129 državah 714 biosfernih območij, od katerih je 21 čezmejnih. Biosferno območje Mura-Drava-Donava bo prvo na svetu, ki ga bo skupaj upravljalo pet držav. Pomembno bo prispevalo k udejanjenju strategije EU za biotsko raznovrstnost, katere cilj je do leta 2030 revitalizirati 25.000 km rek in zaščititi 30 odstotkov kopenskega območja EU.

Območje biosfernega območja je bogato z redkimi habitati, kot so veliki poplavni gozdovi, peščene in gramozne brežine, strme brežine, zaledja in mrtvice. To območje je domovanje največje populacije orlov belorepcev v Evropi in gnezdišče številnih ogroženih vrst ptic ter bivališče bobrov, vider in številnih vrst rib. Številne živalske in rastlinske vrste so življenjsko odvisne od Mure, Drave in Donave. Od njih pa je odvisno tudi skoraj milijon ljudi, katerih življenje so oblikovale reke. Neokrnjena poplavna

območja varujejo naselja pred poplavami, reke zagotavljajo pitno vodo, rodovitno zemljo, blažijo posledice podnebne krize, prav tako so tudi območja rekreacije in navdiha ter so lahko gonilna sila trajnostnega razvoja.

Pobudo za zaščito rečnih pokrajin Mure, Drave in Donave na območju Avstrije, Slovenije, Madžarske, Hrvaške in Srbije so sprožili okoljski aktivisti in organizacije civilne družbe, vključno z WWF, s podporo Fundacije MAVa. Zaradi velikega naravnega bogastva in številnih ogroženih in zavarovanih vrst, ki živijo na tem območju, so se pobudi skozi leta pridružili številni deležniki z vseh področij: naravovarstveniki, sektor vodnega gospodarstva, lokalne in regionalne oblasti, znanstvene ustanove, lokalne skupnosti in drugi.

Sama ideja o petdržavnem UNESCO-vev biosfernem območju Mura-Drava-Donava sega v konec prejšnjega stoletja. Delo pri vzpostavitvi petdržavnega UNESCO-vega biosfernega območja Mura-Drava-Donava se je uradno začelo leta 2011, ko so okoljski ministri vseh petih držav podpisali deklaracijo o vzpostavitvi čezmejnega biosfernega območja. Hrvaška in Madžarska sta leta 2012 zavarovali svojo rečno pokrajino, sledile so Srbija (2017), Slovenija (2018) in Avstrija (2019). Skupna nominacija, ki je bila uradno poslana aprila 2020, je štiri dele povezala v eno samo varovano območje. Pri nominaciji in razglasitvi je od vsega začetka sodelovala tudi WWF Adria, ki deluje na Hrvaškem in v Sloveniji.

Borut Jerše

RIBIČ

GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

Ribič je z odločbo Ministrstva za kulturo, št. 61510-42/2014/3, izdano 16. 5. 2014, vpisan v razvid medijev pod zaporedno številko 1880.

ISSN 0350-4573
UDK 632

Izdaja
Ribiška zveza Slovenije,
1001 Ljubljana, p. p. 2974.

Izhaja vsak prvi teden v mesecu, razen številki 1-2 in 7-8, ki so združene.

Uredništvo in uprava:
Tržaška cesta 134
1000 Ljubljana

Telefon:
uredništvo: (01) 256 12 97
tajništvo: (01) 256 12 94
041 738 849
telefaks: (01) 256 12 95
www.ribiska-zveza.si

NASLOVI ELEKTRONSKE POŠTE
RIBIŠKE ZVEZE SLOVENIJE:
Ribiška zveza Slovenije
info.rzs@ribiska-zveza.si

sekretar RZS
sekretar.rzs@ribiska-zveza.si
tajništvo RZS
tajništvo.rzs@ribiska-zveza.si
računovodstvo RZS
racunovodstvo.rzs@ribiska-zveza.si
uredništvo glasila Ribič
glasiloric.rzs@ribiska-zveza.si

Transakcijski račun:
02010-0017838266

UREDNIŠTVO:
Odgovorni urednik:
Jure Ušeničnik Schifferstein

UREDNIŠKI ODBOR:
predsednik:
Igor Kloboves

člani:
Egon Dolenc, Drago Ornik,
Boštjan P. Zagožen, Peter Weibl

ČASOPISNI SVET:
člana:
dr. Jože Ocvirk,
dr. Božidar Voljč

Lektoriranje:
Marjetka Šivic

Na podlagi zakona o davku na dodano vrednost se od glasila obračunava davek na dodano vrednost.

Naklada: 11.000 izvodov

Priprava za tisk in tisk:
Tiskarna SCHWARZ PRINT, d. o. o.

Glasilo je sofinancirala Fundacija za financiranje športnih organizacij v RS

Vsebina

AKTUALNO

Unesco je območje Mure, Drave in Donave razglasil za prvo petdržavno biosferno območje na svetu

Borut Jerše 322

140 let ORGANIZIRANEGA RIBIŠTVA in 80 let GLASILA RIBIČ

Od zakona o sladkovodnem ribištvu do promocije slovenskega ribištva v tujini

Uredništvo 324

OHRANIMO NARAVO

Life for lasca - projekt za ohranitev primorske podusti

Peter Valič 326

RIBIŠTVO

Invazivne tujerodne vrste: sladkovodni raki (8. del)

Jernej Košir, mag. biol. in ekol. z naravovar. 329

Vzreja domorodnih ribjih vrst strateškega pomena za ribji živelj in dober ribolov

Borut Jerše 331

PREDSTAVITEV RIBIŠKIH DRUŽIN

Ribiška družina Celje

Uredništvo 334

MEDNARODNA PRVENSTVA

Na Svetovnem prvenstvu mladih ribičev - Madžarska 2021 sta bila najuspešnejša Slovenca Aleks Mesarič (U-25) in Klemen Rožič - Šoštar (U-15)

Jože Šmejc 336

Radečani ubranili naslov prvaka - Pokal Sava

Jože Šmejc 338

KASTING

Tjaša Flajs je svetovna prvakinja!

Tomo Sotenšek 340

RIBOLOV

Rešimo ščuko

Salvatore Perrone 342

Za nami še ena odlična sezona ribolova posoških velikank

Rok Šparovec 345

REPORTAŽA

Na Balkanu nič novega

Jure Osolin 348

Ribolov somov v Brežicah

Stane Omerzu 350

IZ RIBIŠKIH DRUŽIN

Športni ribiči Društva upokojencev Bakovci so se izkazali pri ribolovu

Jože Žerdin 352

Blizu cilja

Jožef Smolej 352

Ribiška družina Radovljica med prejemniki priznanj Policije

Roman Zupanc 353

Tradicionalno druženje članov Koroške ribiške družine

Tadej Paradiž 354

Mlada, a uspešna sulčarja

Jože Poštrak 354

MLADI RIBIČ

Drugi poskus

Blaž Dominik 355

MUHARSKI KOTIČEK

Razlogi za lastno vezanje umetnih muh

Tomaž Modic 357

V SPOMIN

Jonas Jašarevski 358

Josip Ajd 358

Jurij Mikuletič 358

RIBIČI KUHAJO

Od Japonske do Slovenije

Borut Jerše 359

V posameznih prispevkih izražena stališča ne predstavljajo nujno tudi stališč uredništva.

Obvestilo dopisnikom Ribiča

Dopisnike prosimo, da svoje prispevke pošiljajo na e-naslov:

glasiloric.rzs@ribiska-zveza.si.

Prispevke za glasilo Ribič je treba poslati uredništvu trideset (30) dni pred izidom, nujna obvestila pa dvajset (20) dni pred izidom.

Poslanih prispevkov ne vračamo, razen na avtorjevo željo. Izvirnike hranimo 15 dni od objave v glasilu.

Po sklepu predsedstva RZS z dne 18. oktobra 2003 ne honoriramo:

- pisem bralcev,
- kapitalnih ulovov,
- obvestil,
- poročil o delu strokovnih delovnih teles RZS.

Nenaročene prispevke bomo objavljali skladno z razpoložljivim prostorom in njihovo aktualnostjo. Da bi se izognili neobjavam, občasnim dopisnikom svetujemo predhodni posvet z odgovornim urednikom, da bi skladno s programsko zasnovo zagotovili tematsko uravnoteženost vsebine Ribiča.

Uredništvo

INTERVJU Z NEKDANJIM PREDSEDNIKOM RZS BORUTOM JERŠETOM

OD ZAKONA O SLADKOVODNEM RIBIŠTVU DO PROMOCIJE SLOVENSKEGA RIBIŠTVA V TUJINI

Borut Jerše, po izobrazbi univerzitetni diplomirani ekonomist, je Ribiško zvezo Slovenije vodil od leta 1994 do 2012. V zanimivem pogovoru nam je zaupal nekaj spominov iz svojih ribiških začetkov, spregovoril je o izzivih vodenja RZS v tistem času, o njegovih pogledih na zdajšnje izzive v ribištvu in nenazadnje o dosežkih v času vodenja naše krovne ribiške organizacije.

Ribiči mlajše generacije vas verjetno poznajo kot rednega dopisnika glasila Ribič. Kako bi se opisali sicer?

Zelo rad se družim z ribiči ter opisujem in objavljam aktualno ribiško problematiko. Res je, da me predvsem mlajši verjetno poznajo kot pisca nekaterih prispevkov za naše stanovsko glasilo. A v ribištvu sem bil dejaven že prej.

Rodil sem se 10. avgusta 1950 v Ljubljani. Po končani osnovni šoli sem leta 1969 končal Gimnazijo Bežigrad v Ljubljani. Leta 1976 sem diplomiral na univerzitetnem študiju Ekonomske fakultete v Ljubljani. Po izobrazbi sem univerzitetni diplomirani ekonomist.

Od 1. decembra 1974 do 30. septembra 1991 sem bil zaposlen na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani, kjer sem bil najprej projektni vodja, potem komercialni direktor, pomočnik glavnega direktorja in nato glavni direktor. Od 1. oktobra 1991 do 25. maja 1998 sem bil zaposlen na Ljubljanskem sejmu, d. d., v Ljubljani kot glavni direktor in predsednik uprave.

Od 1. oktobra 1998 do odhoda v pokoj, leta 2008, sem deloval kot samostojni podjetnik s poslovno dejavnostjo poslovnega svetovanja in posredništva. Aktivno obvladam angleščino in francoščino, pasivno pa nemščino. Sem poročen, imam dve hčerki.

Kakšni so bili vaši ribiški začetki?

Ribolov me je zelo privlačil že v mladih letih. Ko sem končeval osnovno šolo, me je sosed Rudi Kosmač, navdušen sladkovodni ribič, vpisal med mladince RD Barje in mi tudi poklonil prvo ribiško palico. Med šolanjem na gimnaziji in fakulteti žal ni bilo pravih priložnosti za ribolov. Ponovno sem se med ribiče zapisal spet v začetku devetdesetih let prejšnjega stoletja.

V RD Kranj, kjer sem opravil tudi izpit za ribiča, sem se vpisal leta 1980.

Kateri način ribolova vam je najljubši?

Že v času, ko sem začel z ribolovom, me je najbolj pritegnilo muharjenje, ne le kot način ribolova, ampak tudi kot živ stik z naravo, vodo in ribami. Prav v času, ko sem začel muhariti, je leta 1980 izšla knjiga, ki so jo napisali dr. Tomo Korošec, dr. Božidar Voljč, dr. Jože Ocvirk in Lucijan Urbančič. Ta knjiga me je povsem prevzela, prebral sem jo na dušek. Kot čisti muharski začetnik sem v njej našel številne odgovore na moja vprašanja, zelo sem si želel spoznati avtorje. Svojo željo sem zaupal Miranu Svetini, ki je bil urednik Ribiča, s katerim sva se poznala. Res me je seznanil z avtorji knjige. Z njimi smo postali dobri prijatelji. Zelo zgodaj sem se preizkusil tudi v vezavi lastnih umetnih muh, v skrivnosti vezave me je uvedel Feri Možina. Pozneje sem se občasno preizkusil tudi v drugih načinih ribolova, predvsem lovu ščuke in sulca, vendar doslej sulca še nisem uspel ujeti. Ščuke pa sem začel loviti s potezankami, in to kar uspešno.

Kako ste se srečali z delom v RZS?

V letu 1984, ko sem delal na Gospodarskem razstavišču, sem dal

Borut Jerše, po izobrazbi univerzitetni diplomirani ekonomist, je Ribiško zvezo Slovenije vodil od leta 1994 do 2012.

pobudo, da smo skupaj z Ribiško zvezo Slovenije na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani organizirali prvi Slovenski ribiški sejem, kot predstavitev varstva, gojitve in lova rib, predvsem pa kot prijetno druženje ribičev. K sodelovanju smo pritegnili tako trgovine in posamezne proizvajalce ribiškega pribora in opreme kot tudi ribiško stroko. Sejem smo potem skupaj uspešno razvijali naprej v Ljubljani in pozneje tudi v Kranju vse do leta 2002, ko je Kranjski sejem zaprl svoja vrata, sejem pa se je preselil v Gornjo Radgono.

Kakšni so bili vaši začetki vodenja RZS?

Vodenje sem prevzel od Borisa Dolničarja. Zveza je bila urejena, naši predhodniki so opravili veliko delo, ko so leta 1991 postavili RZS v okviru samostojne Slovenije. Ustvarili so zelo ugodne razmere za prehod na novo ureditev v sladkovodnem ribištvu. Slovenski ribiči smo upravičeno pričakovali, da bo država RZS in slovenskim sladkovodnim ribičem zagotovila mesto v družbi, ki nam pripada glede na pomen našega dela in poslanstvo, ki ga opravljamo. Takoj smo se zavzeto lotili dela.

Da bi lažje pojasnjevali svoja stališča, smo se takoj lotili priprave dokumenta Strategija razvoja sladkovodnega ribištva v Sloveniji in ga sprejeli leta 1996. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je imenovalo strokovno skupino za pripravo osnutka novega Zakona o sladkovodnem ribištvu, kjer smo ves čas, do sprejema zakona, aktivno sodelovali. Nadaljevali smo z aktivnim predstavljanjem vloge in pomena ribiške organizacije v novih pogojih, in sicer tako med političnimi strankami kot v javnosti.

Katera je bila osrednja naloga v času vašega predsedovanja?

Za prihodnost slovenskih sladkovodnih ribičev je bil življenjskega pomena nov Zakon o sladkovodnem ribištvu, ki je bil sprejet leta 2006 in je nadomestil starega iz leta 1976. Nastajal je skoraj deset let. V njem smo uspešno uveljavili svoje najpomembnejše interese. Uspeli smo, da so vse ribiške družine z državo podpisale tridesetletne koncesijske

pogodbe. To ni bilo lahko, saj so se v tistem času vse bolj pojavljali podjetniški interesi in zahteve kapitala po privatizaciji slovenskih voda. Prevladali pa so argumenti slovenskih sladkovodnih ribičev, da so vse ribiške družine, tako strokovno kot organizacijsko, usposobljene, da tudi v prihodnje upravljamo z vodnim življem ne le v korist samega športnega ribolova, ampak celotnega slovenskega gospodarstva. Na osnovi novega Zakona smo tudi pravočasno uredili svoj statut, tako da je RZS lahko nemoteno delovala. V statutu, ki smo ga sprejeli leta 2007, smo upoštevali željo RD, da so le-te neposredno članice RZS, ne več prek ZRD, kot je bilo to dotlej.

Kateri so pomembni dosežki RZS v času vašega mandata?

Najpomembnejši je Zakon o sladkovodnem ribištvu iz leta 2006, v katerem smo, kot rečeno, uspešno uveljavili svoje najpomembnejše interese in uspeli, da so vse ribiške družine z državo podpisale 30-letne koncesijske pogodbe ter imajo status delovanja v javnem interesu na osnovi omenjenega zakona. Aktivno smo sodelovali v pripravi vseh novih zakonov, ki so bili vezani na področje našega dela in so nastajali v tistem obdobju: Zakona o vodah, sprejetega leta 2002, Zakona o društvi in Zakona o sladkovodnem ribištvu, ki sta bila sprejeta leta 2006.

Zelo pomemben dosežek je tudi, da je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RZS podelilo koncesijo za strokovno usposabljanje in izpite za gospodarje, izvajalce elektroribolova in ribiške čuvaje ter da je država RZS leta 2007 priznala status delovanja v javnem interesu na področju ohranjanja narave. To pomeni, da smo bili lahko aktivni udeleženci tudi v vseh zadevah, ki so povezane z ohranjanjem narave.

V tem času smo dosegli pomembne mednarodne povezave, RZS je postala polnopravna članica EAA – Evropske ribiške alianse, ki se ukvarja s problematiko sladkovodnega ribištva, rib in varstva okolja, in ARGEFA, zveze ribiških organizacij alpskih držav. Vzpostavili smo tudi sodelovanje med ribiški organizacijami novih držav na območju nekdanje Jugoslavije, poglobili smo tudi sodelovanje s Hrvaško zvezo sladkovodnih ribičev na območju mejnih voda med Slovenijo in Hrvaško.

Veliko pozornost smo namenili tudi promociji ribolovnega turizma v Sloveniji, posebej v tujini, saj je k nam prihajalo vsako leto več tujih ribičev. Skupaj s Slovensko turistično organizacijo in Zavodom za ribištvo smo pripravili dve brošuri v petih jezikih Ribolov na rekah in jezerih Slovenije in Muharjenje v Sloveniji ter se uspešno predstavili na številnih ribiških sejmih doma in v tujini.

Kateri so tisti uspehi vašega predsedovanja, na katere ste ponosni?

V tistem času nam je bilo vedno pred očmi, da moramo s svojim delom nadaljevati bogato tradicijo organiziranega ribištva na Slovenskem, v katero je bilo vgrajeno požrtvovalno delo več generacij. Z novim Zakonom o sladkovodnem ribištvu iz leta 2006 in uspešnim podpisom koncesijskih pogodb vseh RD z državo za obdobje 30 let so bili postavljeni solidni temelji za delo naše ribiške organizacije.

Seveda vse to ne bi bilo mogoče brez visoko strokovno usposobljenih sodelavcev in podpore strokovne službe, ki so bili z vsem srcem predani sladkovodnemu ribištvu. S svojim delom so dokazali, kakšna je moč RZS kot pomembne nevladne organizacije, ki ji ne vlada interes kapitala, ampak predanost sladkovodnemu ribištvu in tovariški odnosi. Nanje in na njihovo delo sem zelo ponosen in hvaležen sem jim za njihovo delo in sodelovanje.

Veliko pozornosti smo namenili tudi našemu stanovskemu glasilu Ribič, ki je izjemno pomembna vez med krovno organizacijo in člani. Upam, da smo v tem času uspeli s svojim delom z mladimi nanje prenesti ljubezen do narave, voda in ribjega življa. Da je ureditev ribištva pri nas prava, nam potrjujejo dobro stanje domorodnih ribjih vrst in ribolov, ki je, primerjalno z drugimi državami, ki imajo sladkovodno ribištvo urejeno drugače, na višjem nivoju in nam to potrjujejo tudi številni tuji ribiči z vsega sveta, ki v vedno večjem številu prihajajo k nam.

S katerimi težavami se je RZS soočala na področju varovanje narave, voda in vodnega življa?

Ves čas mandata smo si prizadevali za čiste vode. Borili smo se proti nekontroliranim posegom vanje, negativnim vplivom HE in MHE, za

dosledno spoštovanje gradnje ribjih stez ter proti onesnaževanju in za dosledno spoštovanje zakonodaje. Med ribiči se je krepila naravovarstvena zavest ne le o pomenu čistih voda za življenje v njih, ampak tudi o pomenu zdrave pitne vode. Žal so se po mojem mnenju tako investitorji HE, MHE, kot tudi država, obnašali zelo arogantno. Lep primer je HE Boštanj, kjer nismo uspeli, da bi v projekte in gradnjo vključili tudi ribjo stezo, s čimer sta bila kršena dva slovenska zakona in Evropska vodna direktiva. Uspeli smo šele pri HE Blanca. Pripravili smo več strokovnih posvetov in ob 130-letnici organiziranega ribištva na Slovenskem posvet Življenje vodi. Samostojno smo pričeli s popisovanjem onesnaževalcev voda v sklopu akcije Kataster onesnaževanj in kasneje skupaj z Ministrstvom za okolje in prostor več let uspešno delali na Evidenci malih onesnaževalcev, ki jo je MOP tudi delno financiral. V letu 2010 je vlada poskušala skozi spremembe in dopolnitve Energetskega zakona skozi stranska vrata v območje izgradnje HE vključiti tudi zgornjo Sočo. Pomembno zmago smo ribiči dosegli, ko smo ob podpori evropskih nevladnih organizacij EAA, kjer smo bili člani, in WWF to namero uspeli preprečiti.

Kako bi primerjali tedanje razmere v sladkovodnem ribištvu z zdajšnjimi?

Naloga, ki danes stojijo pred RZS, so v marsičem podobne tistim, s katerimi smo se soočali mi: varovanje okolja in voda, odgovorno upravljanje z ribjim življem, skrb za vzrejo domorodnih ribjih vrst, strokovno izobraževanje članov, delo z mladimi, razvijanje tovarištva. So pa družbene razmere verjetno še težje kot so bile v naših časih. Družba se žal še vedno v zadostni meri ne zaveda pomena narave, čistih voda in življenja v njih za zdravje ljudi. Tudi pogoji za delovanje nevladnih organizacij se, kot opažam, žal slabšajo.

Kako gledate na trenutne težave in stanje v ribolovu, s katerimi se sooča slovensko sladkovodno ribištvo, kot so segrevanje vodotokov, ribojede ptice in podobno?

Trenutno je zelo pereče vprašanje segrevanja vodotokov. Problemi konflikta med ribojedimi pticami in ribami se vlečejo še od naših časov. Mi smo z velikimi naporami in veliko potrpljenja uspeli začeti reševati problematiko kormoranov. V tistem obdobju smo veliko energije vložili, da smo začeli konstruktiven dialog z Društvom za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije (DOPPS). Uspeli smo se dogovoriti za skupno štetje kormoranov, kar je bilo osnova za sprejem vseh ukrepov za plašenje in odstrel. Ostaja pa še vedno problem sivih in belih čapelj, rac žagaric, ki se jim je v zadnjem času pridružil še konflikt z vidrami, ki so se zelo razmnožile in razširile skorajda po vsej Sloveniji. Posebno uničujoči so vsi plenilci v manjših, gojitvenih potokih. Ribe še vedno niso v enakopravnem položaju, čeprav so bolj ogrožene od ribojedih ptic.

Kaj menite, da je pomembno za nadaljnjo rast ribiške organizacije?

Vsekakor moramo nadaljevati bogato tradicijo in izročilo vseh generacij, ki so v 140 letih gradile slovensko sladkovodno ribištvo, krepiti tovarištvo in prijateljstvo med nami, ribiči, tako znotraj RD kot na nivoju RZS. Še več pozornosti je treba nameniti naši naravovarstveni dejavnosti, saj brez čistih voda ne bo življenja v njih. Čas, v katerem živimo, je še vedno naklonjen grobim posegom v naravo in vode, kjer je profit daleč na prvem mestu. Žal sta pomen čiste narave in življenja v njej še vedno premalo zasidrana v zavesti naše družbe. Zelo pomembno bo, da bomo znali poiskati vse enako misleče, naravovarstveno usmerjene organizacije civilne družbe in se še tesneje povezati z njimi. Predvsem pa, da bomo med mladimi našli naslednike, ki bodo ob svojem vse bolj napornem rednem delu našli dovolj ljubezni do prostovoljnega dela v sladkovodnem ribištvu in nadaljevali naše delo v ribiški organizaciji.

Kaj počnete najraje, kar ni nujno povezano z ribištvom?

S soprogo z veseljem preživljava prosti čas z družinama hčerk, posebno z vnukinjami. Trudim se, da bi si čim več časa vzel tudi za delo na njivi in vrtu. Delo z zemljo in rastlinami me pomirja. Rad grem tudi v naravo nabirat zdravilna zelišča in gobe.

Uredništvo

LIFE FOR LASCA - PROJEKT ZA OHRANITEV PRIMORSKE PODUSTI

V soboto, 11. septembra, je bil zaključek projekta vračanja primorske podusti v porečje Vipave. Nosilec projekta je bil Zavod za ribištvo Slovenije v sodelovanju z italijanskimi partnerji iz Tičinskega parka narave in z lokalnima ribiškima družinama Ajdovščina in Renče. Dogodek je bil simbolično ob Močilniku, ki je bil izbran za enega od treh potokov, v katerega je bila vložena primorska podust.

Primorska podust, nekoč prisotna v Vipavi in pritokih, je izginila zaradi regulacije Vipave in pritokov med letoma 1983 in 1985 in zaradi enkratnega, a usodnega vložka donavske podusti sredi prejšnjega stoletja.

Po regulaciji Vipave s pritoki se je primorska podust še nekako ohranjala v potoku Vogršček, a je z izgradnjo arondacije izginila. Tudi Vrtojba, ki je bila ena zadnjih zatočišč te vrste, je bila preveč onesnažena. Zadnjo primorsko podust na Vipavskem so našli v Dragoncu – potoku pod Slapom pri Vipavi. Tekma s prineseno sorodnico in regulacija z onesnaženjem jo je potisnila v izumrtje.

Primorska podust pa ni bila edina vrsta, ki naj bi izginila zaradi donavske podusti. Saveta je severnojadrska vrsta podusti, ki naj bi pred regulacijo živela v Vipavi. Tudi ona je izginila. Tako je en sam ponesrečen vložek v pravem trenutku odnesel kar dve ožje sorodni vrsti v izumrtje. Saveta

v Goriških brdih; 40 let po regulaciji sta se ravno toliko obnovila, da sta nudila zatočišče dvema zelo ogroženima vrstama: primorski podusti in primorskemu blistavcu. Verjetno sta se obe vrsti naselili iz mejne reke Idrije. Ni minilo dve leti od ugotovitve, da so v Kožbanjščku in Reki vitalne populacije kritično ogroženih vrst rib, ko sta bila oba potoka tako regulirana in uničena, da sta bili populaciji obeh vrst uničeni. Ostalo je zgolj nekaj osebkov, a temperature v omenjenih potokih se po regulaciji poleti dvigajo nad 30 °C. V pregretilih plitvinah brez osenčenih tolmunov je poginilo še tisto malo, kar je ostalo. Ko se je začel projekt vračanja primorske podusti na Vipavsko, domačih rib ni bilo več na voljo.

Kam po ribe?

V pokrajini Ticino v Italiji je bilo še nekaj potokov z vitalnimi populacijami primorske podusti in genetika je pokazala precejšnjo skladnost s tistimi, živečimi pri nas. Torej: našla se je izgubljena riba – sicer daleč, a se je!

Sledila so leta študij, truda, trdega dela, izbira potokov, razplod jatic primorske podusti iz Ticina v kobariški ribogojnici in vlaganje mladice v izbrane potoke. Obenem je ekipa ZZRS s pomočjo lokalnih ekip RD skušala z odlovi ujeti in odstraniti čim več donavskih podusti iz Vipave in pritokov.

Letos so se vložene mladice primorske podusti prvič zdrstile v potokih, kamor so bile vložene: Močilnik, Joušček in Ozlenšček. Dogodek upanja, ki ga čaka vsak, ki se trudi s ponovno naselitvijo katerekoli izumrle, ogrožene in kakorkoli okoljsko prizadete vrste.

Štiriletni projekt se tako končuje uspešno. Glede na stanje

Saveta. Foto: Alessandro Tresin.

Kožbanjšček leta 2015. Foto: dr. Meta Povž.

Kožbanjšček leta 2018. Foto: Peter Valič.

še živi v vodotokih Furlanije in Julijske krajine, a v Posočju je ni več.

Leta 2013 so primorsko podust ponovno našli v Goriških brdih v Kožbanjščku. Reka in Kožbanjšček sta majhna potoka

vodotokov, daljšanje suš, politiko upravljanja voda in še marsikaj, kar se dogaja pri nas, ponovna naselitev primorske podusti nima trdno zagotovljenega uspeha. Po pogovoru z nekaterimi člani projekta je uspeh odmevnejši v tujini kot pri nas. Ker se v

Reka – Neblo leta 2018. Foto: Peter Valič.

Joušček leta 2012; zravnna z njivsko zemljo. Foto: Peter Valič.

Zaključek dogodka Life for Lasca ob Močilniku 11. septembra 2021. Foto: Peter Valič.

Sveže uničena lesna zarast na polju ob Jouščku: pravilo ali izjema. Foto: Lara Bizjak.

tujini povečuje zanimanje za ohranjanje vrst, bo to služilo kot primer dobre prakse, ki je bila v preteklosti vsaj pri nas omejena na postrvi, lipana in sulca z redkimi izjemami (gojenje platnice in podusti v RD Novo mesto). Glede uspešnega gojenja malih krapovskih vrst pa smo šele na začetku. Zato tako veselje ne le pri nas, temveč na obeh straneh meje. Projekt se bo nadaljeval s spremljanjem rasti in razvoja populacij v izbranih potokih in reki Vipavi.

Ena vrsta na Vipavskem gor ali dol. Kaj sploh pomeni ena vrsta več v dolini, kjer skoraj vsi govorijo le o vinu, pršutu in burji? Kaj lahko spremeni prisotnost oziroma odsotnost ene same vrste? Ali če se izrazimo po Prešernovo: *Kaj pa je (nam) tebe (riba) treba bilo?* Zgodba ni tako enoznačna, kot je videti.

Pozimi 2012 je burja z zemljo popolnoma prekrila Joušček, potok, v katerem se je v projektu primorska podust najbolj prišla. Takrat je v potoku, ki je bil sicer zelo bogat tako vrstno kot po številu osebkov, nastal popoln pogin. Škoda, nastala na ribjih vrstah, se s človeškega bivanjskega vidika ne more primerjati s škodo, ki so jo utrpeli okoliške njive. Namreč: za vsak centimeter orne zemlje je potrebnih 50 let in več skrbnega kmetovanja. Od regulacije in komasacije naprej burja vsako zimo pridno odnaša zemljo – pridelek stotin generacij za nas in zanamce. Če vsaj del razvoja doline in turizma temelji na vsaj delno pridelani lokalni hrani, potem smo na nepravni poti. Izginjajoče vrste so predvsem pokazatelj, da stvari delamo hudo narobe. **Ribe ne bi smele biti osnovni vzrok za našo skrb za vode, biti bi morale potrdilo, da za vode res ustrezno skrbimo.**

Potoki, v katere je bila vložena primorska podust, so ogroženi. Dogajajo se pritiski na vse mogoče vzvode, kako zaščita

ogroženih vrst onemogoča in ovira protipoplavno urejanje vodotokov in čiščenje obrežne vegetacije. Mejice, ki rastejo ob jarkih, redno kosijo in tako otrebljeni jarki ne nudijo njivam potrebne protivetrne zaščite. Če bo primorska podust obstala v potokih, to ne bo le golo dejstvo, da smo eno vrsto rešili pred izumrtjem, pač pa da je širše okolje potoka urejeno tako s stališča vetrne erozije kot tudi s stališča ohranjene obrežne vegetacije. Le-ta preprečuje pregrevanje potokov in s črpanjem snovi, ki povzročajo evtrofikacijo, opravlja nalogo naravnega biološkega filtra. Vsega ni mogoče imeti: uničenih protivetrnih pasov, golih, v jarke spremenjenih potokov, protivetrne zaščite in rib z visokimi okoljskimi zahtevami. V primerih regulacij potokov s primorsko podustjo po uradno objavljenih podatkih o poplavni ogroženosti niti v enem primeru ne gre za reševanje človeških bivališč pred poplavami in vodno erozijo zemlje.

V Ariisu sredi Furlanije je sladkovodni akvarij z vsemi lokalnimi sladkovodnimi vrstami v regiji, tudi s primorsko podustjo. Dotlej sem si ribo lahko ogledal le na odlovih v vedrih in v mrežici, ko je bila pri nas še prisotna. Drugače se obnaša kot donavska podust, predvsem pa je odzivnejša in impulzivnejša od svoje podonavske sorodnice. Direktorica akvarija mi je vrsto ponosno pokazala in poudarila, da je bila tudi pri njih na robu izumrtja. S skrbnim vračanjem nekaterih vodotokov v naravnejše stanje pa si je vrsta opomogla; predstavlja del celovite turistične ponudbe s trendom turizma, ki gradi na zgodovini, arhitekturi, kulinariki in v zadnjem času predvsem na ohranjeni naravi.

Pri nas ogrožene in redke vrste v mnogih primerih tudi sedma sila predstavlja kot nebodigatreba in kot oviro za posege

Močilnik med odcepoma za Manče in Podrago; protivetrna zaščita v dolžini 1,3 km v imenu protipoplavne varnosti okoliških travnikov leta 2009 ...

... in Močilnik na istem predelu leta 2021. Foto (obe): Peter Valič.

Primorska podust v akvariju v Ariisu. Foto: Peter Valič.

v prostor. Dokler se ne bomo zavedali, da so živa bitja najboljši pokazatelj stanja v naravi, se bodo vedno pojavljale težnje, da bi izginile in bi imeli tudi za naravo pogubni projekti prosto pot. Če sta stanje in ohranjenost narave prepuščena človeški interpretaciji, potem je mogoče vse in (žal) tudi več kot vse. Če pa merimo ohranjenost našega bivanjskega prostora po prisotnosti ali odsotnosti živih bitij, postanejo vsa utemeljevanja o tem, kako slabše smo razviti, ker moramo pri vsakem posegu v prostor poskrbeti za čim manjšo škodo na okolju, odveč. Še nedavno je bila to naša prednost v kakovosti bivanja ter močan turistični in razvojni adut.

Peter Valič

Uvoznik in distributer:
INFINITI, Goran Žagar s.p.,
 gsm: 041 654 556
www.infiniti-wonderworld.si
narocila@infiniti-wonderworld.si

Kjerkoli **Kadarkoli**

6 vrhunskih kavnih napitkov v SAMOPOGREVNI PLOČEVINKI

INVAZIVNE TUJERODNE VRSTE: SLADKOVODNI RAKI (8. del)

S pojavom in širjenjem invazivnih tujerodnih vrst se je pojavila potreba varstva pred njimi. Kot odziv na omenjeno problematiko se uveljavljajo različni ukrepi, ki pa morajo biti sistematični in imeti ustrezno zakonsko podlago. V tokratnem prispevku bomo obravnavali normativno ureditev področja invazivnih tujerodnih vrst (sladkovodnih rakov).

V preteklosti so bili domorodni potočni raki zelo pogosti prebivalci naših voda in so imeli pomembno gospodarsko vlogo, saj so jih lovili za prehrano in jih v ta namen tudi prodajali. Še dandanes lahko ob gradovih opazimo račnike – umetne bazene, kjer so rake gojili, kraji, kjer je bilo rakov veliko, pa pogosto nosijo z raki povezana imena: Rakov Škocjan, Rakovica, Rakovnik, Rakek itn. Bolezen račja kuga, ki je konec 19. stoletja pustošila po Evropi, ni prizanesla niti slovenskim populacijam, ki so bile skoraj v celoti uničene. Dodatno škodo so domorodne populacije utrpeli zaradi onesnaževanj vodotokov in regulacij, sedaj pa so velika nevarnost tudi invazije nekaterih vrst tujerodnih rakov. Zdaj so domorodne vrste potočnih rakov zavarovane in jih je prepovedano loviti, prav tako je zavarovan njihov življenjski prostor. Za invazivne tujerodne vrste veljajo najstrožji ukrepi za preprečevanje, čim večje zmanjšanje in ublažitev škodljivih vplivov zaradi namernega in nenamernega vnosa ter širjenja invazivnih tujerodnih vrst na biotsko raznovrstnost.

Mednarodni predpisi

V mednarodnih predpisih (konvencijah in sporazumih) **Konvencija o biološki raznovrstnosti** najbolj celovito obravnava naseljevanje tujerodnih vrst, njihov nadzor in odstranjevanje iz narave. Po tej konvenciji so države pogodbenice zadolžene, da preprečijo naseljevanje oziroma nadzorujejo ali odstranijo tujerodne vrste, ki ogrožajo ekosisteme, habitate in vrste. Slovenija jo je ratificirala (potrdila) leta 1995. Drugi predpisi, ki jih bomo le naštevali, pa obravnavajo samo nekatere vidike tujerodnih vrst ali pa so omejeni na določene organizme: Bernska, Bonnska, Alpska, Ramsarska konvencija, konvencija CITES (Konvencija o mednarodni trgovini z ogroženimi prostoživečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami), Sporazum AEWA (Sporazum o ohranjanju afriško-evrazijskih selitvenih vodnih ptic) in sporazum SPS (Sporazum o uporabi sanitarnih in fitosanitarnih ukrepov). Slovenija je vse našteje predpise ratificirala.

Predpisi Evropske unije

Na ravni Evropske unije je najpomembnejša **Uredba (EU), št. 1143/2014, Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2014 o preprečevanju in obvladovanju vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst**. Uredba velja od 1. 1. 2015 in je neposredno v rabi v vseh državah članicah ter je v celoti zavezujoča. Pred tem ni bilo predpisa, ki bi posebej urejal invazivne tujerodne vrste v Evropski uniji. Uredba določa pravila za preprečevanje vnosa, zgodnje odkrivanje in hitro odstranitev, čim večje zmanjšanje in ublažitev škodljivih vplivov namernega in nenamernega vnosa ter širjenja invazivnih tujerodnih vrst na biotsko raznovrstnost v Uniji. Sprejet je tudi Seznam invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo, na katerem je trenutno 30 invazivnih vrst živali in 36 invazivnih rastlinskih tujerodnih vrst. Med rake deseteronožce je uvrščenih šest invazivnih vrst. Invazivni tujerodni vrsti sladkovodnih rakov, ki živita v Sloveniji in tvorita populacije, sta signalni rak (*Pacifastacus leniusculus*) in trnavec (*Faxonius limosus*). Močvirski (*Procambarus clarkii*) in marmornati škarjar (*Procambarus fallax f. virginalis*) sta v Sloveniji potencialno prisotna.

Za vse našteje vrste velja, da so na ozemlju Evropske unije tujerodne, da so se ali se bodo zaradi podnebnih sprememb sposobne naseliti kot preživetelj sposobna populacija in širiti, da bodo verjetno povzročale znatne škodljive vplive na biotsko raznovrstnost ali povezane ekosistemske storitve in bodo lahko tudi škodljivo vplivale na človekovo zdravje ali gospodarstvo. Za preprečitev njihovega vnosa, naselitve ali širjenja je potrebno usklajeno ukrepanje na ravni Unije in da bodo zaradi uvrstitve med invazivne tujerodne vrste preprečeni, čim bolj zmanjšani ali ublaženi njihovi škodljivi vplivi.

Takih vrst ni dovoljeno izpustiti v okolje, vnesti na ozemlje Evropske unije, jih gojiti, posedovati, dovoliti, da se razmnožujejo, dajati na trg, prevažati in uporabljati. Mogoče so sicer izjeme, vendar na podlagi posebnih dovoljenj, ki se izdajajo na primer za raziskave o invazivnih tujerodnih vrstah. Država članica lahko pripravi nacionalni seznam invazivnih tujerodnih vrst in zanje uporabi ukrepe, ki so določeni za vrste iz evropskega seznama, obdrži ali sprejme pa lahko tudi strožja pravila za obvladovanje invazivnih tujerodnih vrst. Države članice morajo: »pripraviti in izvajati akcijske načrte o najpomembnejših poteh vnosa invazivnih tujerodnih vrst, vzpostaviti sistem nadzora nad invazivnimi tujerodnimi vrstami, ki zadevajo Unijo, ob pojavu vrst, ki zadevajo Unijo obvestilo o zgodnjem odkritju posredovati Komisiji in državam članicam, odkrite vrste odstraniti v zgodnji fazi invazije, če to ni več mogoče pa preprečiti njihovo širjenje, sodelovati in usklajevati delo pri izvajanju ukrepov z drugimi državami članicami«.

Signalni rak je na Seznamu invazivnih tujerodnih vrst, ki zadevajo Unijo. Foto: Jernej Košir, 2019.

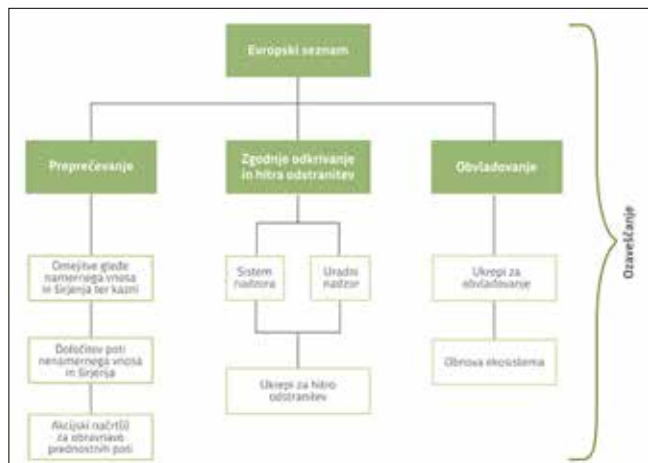
Drugi predpisi na ravni Evropske unije, ki delno obravnavajo invazivne tujerodne vrste, so naslednji:

Uredba Sveta (ES), št. 338/97, z dne 9. decembra 1996 o varstvu prostoživečih živalskih in rastlinskih vrst z zakonsko ureditvijo trgovine z njimi, ki na področju invazivnih tujerodnih vrst določa nadzor trgovine z njimi. V slovenski pravni red je prenesena z Uredbo o ravnanjih in načinih varstva v trgovini z živalskimi in rastlinskimi vrstami.

Direktiva o habitatih in Direktiva o pticah določata, da je namerno naseljevanje tujerodnih vrst v naravo urejeno tako, da ne škoduje naravnim habitatom in domorodnim vrstam. V slovenski pravni red sta preneseni z Uredbo o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000).

Za ribištvo je pomembna Uredba Sveta o uporabi tujih in lokalno neprisotnih vrst v ribogojstvu, ki »ureja premike vrst med državami članicami ali izven območja EU, z namenom, da se zmanjša potencialni vpliv teh vrst na vodno okolje in tako prispeva k trajnostnemu razvoju sektorja ribogojstva«.

Leta 2020 je bila sprejeta tudi **Strategija EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030**, ki je »predlog za prispevek EU k prihodnjim mednarodnim pogajanjem o svetovnem okviru za biotsko raznovrstnost po letu 2020«. Invazivne tujerodne vrste prepozna kot enega izmed petih glavnih neposrednih vzrokov za izgubo biotske raznovrstnosti, saj »od 1872 vrst, ki se v Evropi zdaj štejejo za ogrožene, jih 354 ogrožajo invazivne tujerodne vrste«.

Ukrepi za preprečevanje, zgodnje odkritje in obvladovanje invazivnih tujerodnih vrst. Vir: Računsko sodišče, 2019, Uredba (EU), št. 1143/2014.

Načrtuje zmanjšanje prisotnosti invazivnih tujerodnih vrst. Predvideva pospešitev Uredbe (EU), št. 1143/2014, druge zadevne zakonodaje in mednarodne sporazume. Kot cilj postavlja »čim bolj zmanjšati ter po možnosti odpraviti vnos in naselitev tujerodnih vrst v okolju EU. Cilj je upravljati naseljene invazivne tujerodne vrste in število vrst z rdečega seznama, ki jih invazivne tujerodne vrste ogrožajo, zmanjšati za 50 %«.

Nacionalni predpisi

V nacionalnem pravnem redu tujerodne vrste primarno obravnava **Zakon o ohranjanju narave**, po katerem je prepovedano naseljevanje rastlin in živali tujerodnih prostoživečih vrst. Naselitev se lahko izjemoma dovoli, če se v postopku presoje tveganja za naravo ugotovi, da poseg ne bo ogrozil naravnega ravnovesja ali sestavin biotske raznovrstnosti. Izraza »invazivna tujerodna vrsta« zakon ne definira, določa pa, da mora vlada urediti »postopek odvzema rastlin ali živali tujerodnih vrst, ki ogrožajo domorodne vrste, in ravnanja v povezavi z omejevanjem in preprečevanjem širjenja ter zmanjševanjem in preprečevanjem negativnega vpliva tujerodnih vrst na naravo, zlasti invazivnih vrst«. Podzakonski akt še ni bil sprejet. Z **Zakonom o sladkovodnem ribištvu** je prepovedano »prenašati žive ribe iz vodnega območja Donave v vodno območje Jadranskega morja in obratno«.

Tujerodne vrste rakov vključujejo tudi predpisi na področju ribištva. Z **Uredbo o ribjih vrstah, ki so predmet ribolova v celinskih vodah**, so določeni tudi tujerodni raki, poimensko signalni rak in drugi raki, ki niso zavarovani po predpisih s področja ohranjanja narave. **Pravilnik o ribolovnem režimu v ribolovnih vodah** dovoljuje le ribolov z ribiško palico, ki pa je za lov rakov neučinkovita metoda. Problematika tujerodnih vrst rakov je prepoznana tudi v **Programu upravljanja rib v celinskih vodah Republike Slovenije za obdobje do leta 2021**, kjer opozarjajo, da bi morali iz vodnega okolja odstranjevati tudi populacije tujerodnih vrst rakov. Program določa, da se pri usposabljanju za ribiče predpiše izobraževanje iz taksonomije in naravovarstvenega statusa vodnih organizmov, posebno rakov deseteronožcev (domorodnih in invazivnih). Na varovanih območjih je predvidena odstranitev populacij vseh tujerodnih vrst rakov iz vodnega okolja. Podrobne ukrepe predvidevajo posamezni **Načrti ribiškega upravljanja v ribiškem območju**. Tako so na primer za Zgornjedravsko ribiško območje določeni varstveni cilji za tujerodnega signalnega raka: odstranitev iz že naseljenih vodnih teles, preprečiti nadaljnje širjenje, izvedba raziskav glede prisotnosti v okolju in vpliva na okolje ter ribje populacije. Načrt predvideva naslednje ukrepe: odstranjevanje signalnih rakov z lovljenjem, sprememba ribolovnega režima, ki zaenkrat dovoljuje samo lov z ribiško palico, dovoliti lov s pastmi (vrše) in mrežami, ozaveščanje ribičev in širše javnosti ter tako preprečiti njegovo prenašanje in širjenje na območja, kjer ga še ni. Podrobnejši ukrepi za posamezne ribiške okolišje so določeni v **Ribiškogojitvenih načrtih**.

Ne glede na to, da **Uredba (EU), št. 1143/2014, Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2014 o preprečevanju in obvladovanju vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst** velja že od leta 2015 in jo je treba neposredno uporabljati v državah članicah Evropske unije, »pristojnosti in odgovornosti posameznih deležnikov glede izvajanja nalog na področju varstva pred invazivnimi tujerodnimi vrstami« v Sloveniji še niso bile

določene. Pravne podlage za izvajanje omenjene Uredbe pripravlja Ministrstvo za okolje in prostor, in sicer **Uredbo o izvajanju Uredbe (EU) o preprečevanju in obvladovanju vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst**. Le-ta je trenutno v fazi usklajevanja s predvidenimi pristojnimi organi ter izvajalci ukrepov (avgust 2021).

Prvi akt, ki obravnava invazivne tujerodne vrste, je **Resolucija o Nacionalnem programu varstva okolja za obdobje 2020–2030 (ReNPVO20–30)**, ki je bila sprejeta marca 2020. V njej so za izpolnjevanje mednarodnih obveznosti in Uredbe (EU) št. 1143/2014 določeni ukrepi in roki. Kot ugotavljajo, v Sloveniji nimamo vzpostavljenega sistema varstva pred invazivnimi tujerodnimi vrstami, ki bi deloval preventivno, hkrati pa zagotavljal tudi zgodnje odkritje in hitro odstranitev novih ter obvladovanje zelo razširjenih invazivnih tujerodnih vrst. Resolucija predvideva *pripravo in posodobitev zakonodaje za preprečevanje in obvladovanje vnosa ter širjenja invazivnih tujerodnih vrst, rok za sprejem je bilo leto 2020. Naslednji ukrep je priprava in posodobitev programov in akcijskih načrtov: Priprava operativnega*

Lov z vršami je lahko učinkovit način za odstranjevanje rakov iz vodnih teles. Foto: Jernej Košir, 2019.

programa za invazivne tujerodne vrste, ki so uvrščene na državni seznam in na seznam EU ter priprava akcijskega načrta za obravnavanje prednostnih nenamernih poti vnosa in širjenja. Rok za pripravo omenjenih aktov je bilo leto 2020. V sklopu ukrepov ravnanja z invazivnimi tujerodnimi vrstami Resolucija predvideva vzpostavitev in izvajanje sistema spremljanja invazivnih tujerodnih vrst (ITV), vključno z informacijskim sistemom in stalnim načrtnim spremljanjem (monitoringom) pojavljanja v naravi ter vzpostavitev sistema za zgodnje odkritje invazivnih tujerodnih vrst, hiter odziv ter njihovo obvladovanje. Rok za izvedbo je leto 2022. Resolucija predvideva tudi ukrepe na področju ozaveščanja in inšpekcijski ter naravovarstveni nadzor.

V Sloveniji (še) nimamo urejenega varstva pred invazivnimi tujerodnimi vrstami v skladu z zakonodajo Evropske unije, zato je varstvo pred njimi le deloma učinkovito. Podrobnejše stanje v Sloveniji na tem področju bomo predstavili v naslednjem prispevku.

Jernej Košir, mag. biol. in ekol. z naravovar.

Viri in literatura:

Evropska komisija. Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru IN Odboru regij. Strategija EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030. Vračanje narave v naša življenja. Bruselj, 2020.

Govedič, M. (2006). Potočni raki Slovenije. Razširjenost, ekologija, varstvo. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju.

Medmrežje 1: Tujerodne vrste. Dostop: <https://www.tujerodne-vrste.info/> (20. 9. 2021).

Medmrežje 2: Seznam invazivnih tujerodnih vrst. Dostop: <https://www.gov.si/novice/2019-07-29-evropska-unija-razsirila-seznam-invazivnih-tujerodnih-vrst/> (20. 9. 2021).

Pravilnik o ribolovnem režimu v ribolovnih vodah (Uradni list RS, št. 99/07 in 75/10). Računsko sodišče (2019). Revizijsko poročilo. Učinkovitost varstva pred invazivnimi tujerodnimi vrstami. Ljubljana, št.320-8/2018/28.

Uredba (EU) št. 1143/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2014 o preprečevanju in obvladovanju vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst. Uradni list Evropske unije (L 317/35).

Uredba o ribjih vrstah, ki so predmet ribolova v celinskih vodah (Uradni list RS, št. 46/07).

Vlada RS. Program upravljanja rib v celinskih vodah Republike Slovenije za obdobje do leta 2021. Ljubljana, 2015.

Zavod za ribištvo Slovenije. Načrt ribiškega upravljanja v Zgornjedravskem ribiškem območju za obdobje 2017–2022. Spodnje Gameljne, 2016.

NAČRTI ZAVODA ZA RIBIŠTVO SLOVENIJE NA PODROČJU VZREJE DOMORODNIH RIBJIH VRST

VZREJA DOMORODNIH RIBJIH VRST STRATEŠKEGA POMENA ZA RIBJI ŽIVELJ IN DOBER RIBOLOV

V naših vodah naravna drst žal ni dovolj za uspešno povečevanje populacije rib. Zato je dodatno poribljavanje nujnost, da bi lahko izpolnjevali ribiškogojitvene načrte ter imeli polne vode in dober ribolov. Lahko rečemo, da je vzreja kakovostnih domorodnih ribjih vrst strateškega pomena za kakovost ribjega življa in dober ribolov v naših vodah. V Sloveniji imamo k sreči veliko znanja in dobrih vzrejnih možnosti za vzrejo kakovostnih domorodnih salmonidnih ribjih vrst za poribljavanje naših voda. Žal pa je na področju vzreje ciprinidnih vrst še velika vrzel v vzreji.

Z avod za ribištvo Slovenije je naša vodilna strokovna ustanova na področju vzreje domorodnih salmonidnih, delno pa tudi ciprinidnih vrst rib za poribljavanje. Rib ne vzrejajo le za poribljavanje voda, s katerimi upravljajo, ampak je pomen ZZRS zelo velik tudi za preskrbo ribiških družin, ki nimajo lastne vzreje s kakovostnimi domorodnimi salmonidnimi vrstami rib. Status najvišje strokovne institucije s področja ribištva in ihtiologije želijo ohranjati tudi v prihodnje. Skupaj s številnimi RD, ki so spoznale pomen vzreje domorodnih ribjih vrst in imajo svoje lastne ribogojnice, so temelj za poribljavanje slovenskih voda z domorodnimi ribjimi vrstami, predvsem salmonidnih vrst.

V ribogojnici Soča v Kobaridu so zemeljski bazeni, ki so pomembni za kakovost vzrejenih rib. Foto: Blaž Zidarič.

Zdaj v posodobljeni ribogojnici Soča uspešno vzrejajo domorodno salmonidno vrsto soško postrv ter domorodno ciprinidno vrsto primorsko podust. Foto: Blaž Zidarič.

V nadaljevanju bomo v razgovoru z direktorjem ZZRS **Radom Javornikom** in njegovima sodelavcema **Blažem Zidaričem**, vodjem ribogojstva na ZZRS, in **Krištofom Istiničem**, ki vodi ribogojnico Obrh, predstavili, katere vrste domorodnih vrst rib vzrejajo, njihove ribogojne objekte, s katerimi dilemami in težavami se srečujejo pri svojem delu, njihovo strategijo na področju ribogojstva ter načrte za prihodnost.

Kako ocenjujete stanje na področju vzreje domorodnih ribjih vrst v Sloveniji?

Rado Javornik: Stanje na področju vzreje domorodnih salmonidnih vrst je zelo ugodno. V Sloveniji imamo veliko znanja in dobrih vzrejnih kapacitet za vzrejo kakovostnih domorodnih salmonidnih ribjih vrst za poribljanje naših voda. Vzreja je razpršena, vzrejne objekte imamo tako na ZZRS kot tudi v številnih ribiških družinah. Na ZZRS uspešno vzrejamo vse vrste domorodnih salmonidnih vrst: potočno postrv, soško postrv, donavskega lipana in sulca. Od salmonidnih vrst je problem jadranski lipan, ki je skoraj v celoti

izginil iz voda jadranskega porečja. Trenutno poteka raziskava, ki ima za cilj ugotoviti predvsem, kakšno je trenutno stanje te zanimive ribe za športni ribolov, projekt Lipan v porečju Soče, katerega nosilka je RD Tolmin, v njem pa sodeluje tudi ZZRS. ZZRS se pripravlja, da bo kandidiral tudi za LIFE THYME, projekt, ki bo imel za cilj repopulacijo Soče z jadranskim lipanom.

Ribogojnica Soča v Kobaridu ima tudi lasten karantenski objekt. Foto: Blaž Zidarič.

Po drugi strani pa je velik problem vzreja ciprinidnih domorodnih ribjih vrst, ki jih v Sloveniji vzrejamo v zelo skromnem obsegu. Pri tej vzreji je tudi v svetu veliko vprašanj, saj populacije upadajo, hkrati pa narašča zanimanje za športni ribolov ciprinidov. Opažamo veliko zanimanje med RD za mladice krapov, linjev in ščuk. ZZRS se z vzrejo domorodnih ciprinidnih vrst v preteklosti ni ukvarjal. Smo se pa lotili repopulacije domorodne ciprinidne vrste primorske podusti. ZZRS je s projektom začel v letu 2017.

V okviru projekta LIFE FOR LASCA je bila v ribogojnici Soča v Kobaridu prva uspešna drst primorske podusti v maju 2019. Na fotografiji so letošnje primorske podusti. Foto: Blaž Zidarič.

Ribogojnica Soča v Kobaridu. Foto: Blaž Zidarič.

V sodelovanju z italijanskim partnerjem projekta Parco Ticino in lokalnimi RD bomo do konca 2021 poskušali na območju Vipave ponovno naseliti primorsko podust. Vzreja poteka v naši ribogojnici v Kobaridu.

ZZRS je naša vodilna ustanova na področju vzreje rib za poribljanje. Katere vrste domorodnih vrst vzrejate?

Rado Javornik: Na ZZRS uspešno vzrejamo potočno postrv, lipana, sulca in primorsko podust.

Kateri so vaši glavni gojitveni objekti za vzrejo domorodnih ribjih vrst?

Rado Javornik: Danes je naša največja ribogojnica za vzrejo salmonidnih vrst ribogojnica Obrh, ki je bila zgrajena leta 1935 ob potoku Obrh za pridobivanje iker potočne postrvi. Druga je ribogojnica Soča v Kobaridu, ki pa je največja po prireji rib. Zgradili so jo leta 1936 Italijani kot kompenzacija za škodo na ribjem življu, ki so jo povzročili z izgradnjo hidroelektrarn Doblar in Plave na reki Soči. Imamo še vališče Lepena, ki se nahaja na levem bregu potoka Lepenica, kakih 200 m nad sotočjem s Sočo. Poleg vališča s kapaciteto 250.000 iker objekt razpolaga še z dvema zunanjima bazenom, ki so ju uporabljali kot depo za plemenke soške postrvi, ujeti v času drsti. Izgradnja objekta datira v leto 1955, ko je bilo na lokaciji urejeno vališče za soško postrv, ki pa je bilo kasneje opuščeno. Imamo še lokacijo v Bohinju pod Pršivcem ob Bohinjskem jezeru. V 80. in 90. letih je služila za vzrejo mladice lipana, krmiljenega z jezerskim planktonom. Danes je lokacija zaradi ukinitve ribogojnice v Bohinjski Bistrici opuščena. V letu 2019 smo objekt z najnujnejšimi posegi zavarovali pred dokončnim propadom, potrebno pa bo sanirati še okolico betonskih bazenov in jo zaščititi.

Kako zdaj poteka vzreja v ribogojnici Soča v Kobaridu? Katere domorodne ribje vrste vzrejate tam?

Blaž Zidarič: Zdaj v ribogojstvu Soča uspešno vzrejamo domorodno salmonidno vrsto soško postrv ter domorodno ciprinidno vrsto primorsko podust. Poleg teh vzrejamo še sterilno šarenko in potočno zlatovčico. Razen šarenke, katere ike kupimo v tujini (ZDA, Velika Britanija, Južna Afrika), smo za preostale vrste vzpostavili plemenske jate. V zadnjih letih proizvedemo okoli 30 ton rib na leto. Večina je namenjena poribljanju voda, s katerimi upravljamo,

velik del, predvsem sterilnih šarenk, pa prodamo tudi ribiškim družinam. Potočno zlatovčico vzrejamo izključno za prehrano.

Kdaj ste začeli z vzrejo soške postrvi?

Blaž Zidarič: Ob izgradnji ribogojnice leta 1936 naj bi v ribogojnici takrat potekala vzreja šarenk in v manjši meri tudi soških postrvi. Leta 1983 je takratni Zavod pristopil k razširitvi proizvodnega programa. Obnovljena so bila korita za zarod in mladice. Pričelo se je z intenzivnejšo vzrejo soške postrvi ter vzrejo potočne postrvi in križancev soške in potočne postrvi. Poleg tega smo vzrejali še lipana. Vzredili smo tudi plemenke soške postrvi, ki so dale tudi prve ike.

Najpomembnejši preskok pri vzreji soške postrvi pa se je zgodil 1991, ko so strokovnjaki Zavoda v Zadlaščici odkrili genetsko čiste soške postrvi, iz njihovih iker pa smo vzredili prvo genetsko čisto plemensko jato. Par let kasneje smo našli čiste soške postrvi še v Predilici. To je bil temelj za pričetek repopulacijskega programa soške postrvi, ki ga ZZRS in ribiške družine jadranskega povodja še vedno zelo uspešno izvajamo.

Kako se je začela vzreja primorske podusti?

Blaž Zidarič: Primorska podust živi le v Sloveniji in Italiji. V porečju Vipave je bila pogosta do 80. let prejšnjega stoletja, nato pa je začela naglo izginjati. Na podlagi najnovejših podatkov jo

Zarod lipana v ribogojnici Obrh. Foto: Kristof Istinič.

danes v Sloveniji najdemo le še v vodotoku Reka in njenem pritoku Kožbanjšček v Goriških brdih.

V letu 2017 je ZZRS kot vodilni partner pridobil projekt Life for Lasca, katerega cilj je, da ponovno poskušamo naseliti to izredno ogroženo vrsto ribe. Projekt se je začel 1. oktobra 2017, pričakovani zaključek projekta pa naj bi bil 31. decembra 2021. Projekt poteka v dveh državah članicah EU; v Sloveniji na Goriškem in v Italiji v Lombardiji. Na italijanski strani je partner Consorcio Parco Lombardo iz doline Ticino. ZZRS pri nas tesno sodeluje z ribiškimi družinami Ajdovščina, Renče in Soča Nova Gorica, ki upravljajo z ribjim življem v Vipavi in vodotokih v Goriških brdih.

Vir osebkov so ribe iz porečja reke Pad. Slovenska populacija primorske podusti je po mnenju stroke preveč ranljiva. Dolgoročni cilj projekta je vzpostaviti vzrejo primorske podusti v ujetništvu in tako zagotoviti osebe za naseljevanje primorske podusti v celotno porečje Soče in Pada, kjer je bila v preteklosti prisotna.

Obstoječo ribogojnico v ZZRS Soča v Kobaridu smo prenovili in prilagodili potrebam vzreje primorske podusti. Pri tem so nam s svojimi izkušnjami, pridobljenimi v okviru LIFE projekta CON.FLU.PO, pomagali italijanski partnerji parka Ticino, ki jim je uspelo primorsko podust uspešno razmnožiti v ujetništvu. Vir osebkov za vzrejo so bili osebkovi iz porečja Pad. V okviru projekta LIFE FOR LASCA smo dočakali prvo uspešno drst primorske podusti v ribogojnici Soča v Kobaridu v maju 2019.

Kako poteka vzreja v ribogojnici Obrh? Katere domorodne ribje vrste vzrejate tam?

Krištof Istinič: Ribogojstvo Obrh je gojitveni objekt ZZRS za domorodne salmonidne vrste rib. Zdaj v njem poteka celoten proces vzreje domorodnih salmonidnih vrst sulca in lipana, od zaroda, ki pride iz karantenskega vališča, pa do primerne velikosti za vlaganje, ter vzreja potočne postrvi. V ribogojstvu Obrh poteka tudi vzreja potočnih zlatovčic za prehrano, ki temelji na lastni plemenski jati.

Kako gledate na prihodnost vzreje domorodnih ribjih vrst v Sloveniji?

Rado Javornik: Lahko rečemo, da je vzreja kakovostnih domorodnih ribjih vrst strateškega pomena za kakovost ribjega življa in dober ribolov v naših vodah. Zato ji bomo morali tudi v prihodnosti nameniti izjemno pozornost, če bomo želeli, da bo stanje domorodnih vrst rib v naših vodah na visoki ravni. Poleg drugih metod, ki so trenutno uporabne za ohranjanje stabilnega staleža, je vzreja v ribogojnici še vedno zanesljiva in sprejemljiva. Če smo lahko s stanjem na področju vzreje domorodnih salmonidnih vrst zadovoljni, pa nikakor ni tako pri vzreji domorodnih ciprinidnih vrst rib. Tu nas čaka v prihodnosti še veliko dela.

Kakšna je vaša strategija razvoja ribogojstva? Kakšni so načrti ZZRS?

V ribogojnici Obrh uspešno vzrejajo potočno postrv, lipana in sulca. Foto: Krištof Istinič.

Rado Javornik: Zavod za ribištvo Slovenije je naša vodilna ustanova na področju vzreje domorodnih salmonidnih vrst rib za poribljavanje, kar nas zavezuje, da ribogojstvu salmonidov v prihodnje namenimo še več pozornosti. ZZRS ima v svojih vrstah veliko vrhunskih strokovnjakov, država nam je zaupala tudi strokovno izobraževanje ribogojcev in izpite za pridobitev naziva ribogojec. Veliko znanja in dobrih vzrejnih objektov je tudi med RD. Naša želja je, da dolgoročno povežemo vse znanje in skupaj z RD tudi v prihodnje zagotovimo zadostno vzrejo domorodnih salmonidnih vrst za potrebe dodatnega poribljanja naših voda in s tem dobro stanje ribjih populacij ter ribolov na najvišjem nivoju. Seveda bo treba razvijati tudi druge načine za ohranjanje ugodnega stanja populacij, kar bo naloga za prihodnje obdobje. Čim prej želimo skupaj z RD vzpostaviti tudi vzrejo najpomembnejših ciprinidnih vrst in tako zapolniti vrzel, ki trenutno vlada na tem področju.

Kakšni so investicijski načrti ZZRS na področju ribogojstva?

Rado Javornik: Tudi v prihodnosti nas čaka veliko dela. Za nami je zahtevna investicija v posodobitev ribogojnice v Kobaridu, hkrati pa nastaja tudi vizija Zavoda za nadaljnji razvoj ribogojnih obratov. Pripravili smo načrt potrebnih investicij in vzdrževalnih del na vseh naših objektih, ki ga bomo v prihodnjem obdobju natančneje usklajevali s pristojnimi, saj gre za izjemno pomemben dokument z daljnosežnimi posledicami, nenazadnje je tudi velik finančni zalogaj. Po letu 2011 smo temeljito obnovili ribogojnico Obrh. Načrtujemo še več potrebnih vzdrževalnih del. V ribogojnici

Enoletne mladice genetsko čiste potočne postrvi v ribogojnici Obrh. Foto: Krištof Istinič.

Ikre in zarod potočne postrvi med valjenjem v ribogojnici Obrh. Foto: Krištof Istinič.

Soča v Kobaridu bo po uspešni izvedbi prve faze investicije v obratu mogoča vzreja različnih kategorij in vrst rib v razmerah, ki ustrezajo zahtevnim začetnim fazam vzreje. Tam bo v prihodnje mogoče izvajati tudi zahtevnejše vzrejne projekte in sodelovati pri večjih projektih za repopulacijo različnih vrst jadranskega povodja. Nov objekt je zasnovan in zgrajen na način, da nudi dovolj prostora za izvajanje različnih strokovnih nalog, kar je glede na status ZZRS tudi smiselno in potrebno. V prihodnosti bo treba urediti še drugo fazo investicije, ključno pa bo tudi sodelovanje z Občino Kobarid kot lastnico starega objekta ribogojnice in praktično polovice prejšnjih površin ribogojnice. Tudi sicer je izjemnega pomena sodelovanje z lokalno skupnostjo, kot je to primer v Kobaridu, veliko naklonjenost našemu delovanju in načrtom pa čutimo tudi v Občini Loška dolina, ki je matična občina naše ribogojnice Obrh.

Objekti v Kobaridu bodo tako po eni strani namenjeni vzreji kakovostne ribe za poribljavanje, skupaj z Občino Kobarid pa bodo objekti v prihodnje lahko opravljali tudi kakovostno vlogo pri izobraževanju in ozaveščanju zlasti mlajše populacije o ribah in njihovih življenjskih prostorih.

V Lepeni bi radi obnovili vališče in zunanjo bazeno. Na lokaciji pod Pršivcem v Bohinju pa bi radi sanirali okolico betonskih bazenov in jo zaščitili pred propadanjem, obenem pa poskrbeli za primerno uporabo objekta, kar je tudi v tem primeru želja in cilj lokalne skupnosti.

Razmišljamo tudi o lokaciji v Gameljnah, ki je glede ribogojstva sicer opuščena. Na tej lokaciji imamo izdelan načrt za ribiško učno pot Riba park. ZZRS pa ima še vedno vodna dovoljenja za odvzem vode iz potoka Gameljščica in iz vodne vrtine. Zato bo v prihodnje morda smiselno tu ponovno vzpostaviti tudi del ribogojске dejavnosti; zaenkrat razmišljamo v smeri vzreje domorodnih ciprinidnih vrst.

Borut Jerše

RIBIŠKA DRUŽINA CELJE

Zgodovina ribiške družine Celje sega v leto 1907, ko je Mesto Celje zakupilo ribolovne pravice. Po sicer nepopolnih podatkih je bilo Ribarsko društvo Južna Štajerska s sedežem v Celju osnovano leta 1912. Imelo je 50 članov. Slovensko ribarsko društvo v Celju je bilo ustanovljeno leta 1922, leta 1946 pa je bil sprejet Zakon o začasni ureditvi ribištva v Sloveniji. Septembra leta 1952 se je celjska ribarska zadruga preosnovala v društvo. To je tudi rojstni dan zdajšnje ribiške družine.

30. junija 1954 je izšel novi Zakon o sladkovodnem ribištvu, ki je zelo odmeval tudi na Celjskem. Tako je RD Celje izdala decembra istega leta nov Pravilnik o izvrševanju ribolova. Ribiška družina je imela svoje prvo tekmovanje leta 1955 na Hudinji pri Škofji vasi. Udeležilo se ga je 27 ribičev. Leta 1960 je imela RD Celje devet ribolovnih revirjev v skupni dolžini 72 km oziroma skupni površini 120 ha. Družina je imela takrat 245 članov.

logiji voda in varstvu narave, delu z mladimi ribiči, ribogojstvu, športnemu ribolovu, nadzoru nad izvajanjem športnega ribolova in tudi ribiški tekmovalni dejavnosti, ki ima na Celjskem dolgo in lepo tradicijo.

V RD Celje so bili v zadnjem letu zelo delavni: končali so izgradnjo novih sanitarij, ločene za ženske, moške, invalide, kopalnico s tuši in spremljajočimi prostori. Za to so morali napeljati novo električno napeljavo in vodovod, predstavniki

Naravna okolica rečice Hudinje, ki je v zgornjem odseku zanimiv muharski revir.

Nov nadstrešek ribiškega doma za potrebe gostinstva

Šmartinsko jezero poseljujejo številni, tudi trofejni krapi.

Savinja, revir RD Celje.

Po letu 1962 se je začelo delo na ribnikih v Blagovni. Dokončno so ribnike sprejeli v upravljanje leta 1964. V letu 1970 so se začela prizadevanja za pridobitev Šmartinskega jezera. V tistem letu je bil Jože Gruber izvoljen za gospodarja družine. Leta 1971 so se preselili v nove prostore na Čopovi ulici. 21. aprila 1975 je izšla prva številka družinskega Informatorja.

Od leta 1974 so člani RD Celje pobrateni z RD Vevče, Barje, Vrhnika in Dolomiti. Leta 2002 je RD Celje za uspešno gospodarjenje in upravljanje z vodami in ribjim zarodom ter nenehno skrb za čisto okolje prejela bronasti grb Mestne občine Celje.

Zdaj člani in vodstvo RD Celje namenjeno največ časa eko-

Mestne občine Celje pa so poskrbeli za nov tlačni vod kanalizacije. V RD so zgradili tudi nadstrešek doma za potrebe gostinstva in poskrbeli, da je dovozna cesta v celoti asfaltirana. Z omenjenimi investicijami so omogočili možnosti za bolj tekoče delo gostinskega obrata in lepše počutje ribičev na priljubljeni ribiški lokaciji Brezova.

Osnovni podatki

NASLOV: Čopova ulica 19, 3000 Celje

ELEKTRONSKA POŠTA: ribiska.druzina.celje@t-1.si

SPLETNI NASLOV: www.rd-celje.si

Poletno ubrana okolica Šmartinskega jezera

Trofejni som iz Šmartinskega jezera

Preglednica 1: Članstvo v RD Celje 17. oktobra 2021

Kategorija	Število članov
Polnoletni člani	247
Pripravniki	62
Mladi, študenti	31

Ribolovni revirji

V RD Celje upravljajo z nekaterimi salmonidnimi, mešanimi in ciprinidnimi ribolovnimi revirji. Med prvimi moramo omeniti Hudinjo (dva njena ribolovna revirja sta salmonidna, spodnji odsek pa mešani), Savinjo od mostu v Petrovčah do viadukta v Tremarjih), ki je mešani revir, potok Tesnico, ki je salmonidni revir, in Šmartinsko jezero, ki je verjetno njihov najbolj znani revir, izjemno bogat s trofejnimi krapji, amurji, ščukami, smučji in somi.

► Hudinja

Reka Hudinja je dolga 32 kilometrov in ima na začetku zelo hiter tok, ki se kasneje v osrčju mesta Celje umiri. Razdeljena je na tri revirje: prva dva sta salmonidna, tretji je mešani. Prvi se razteza od Krekove žage nad Vitanjem do naravne stopnje v Fužinah. Drugi poteka od naravne stopnje v Fužinah do jezua v Višnji vasi, tretji pa od jezua v Višnji vasi do izliva v Voglajno.

V zgornjem delu reke zasledimo šarenko in potočno postrv. Pomembno je omeniti, da na odseku nad Vitanjem v revirju živi le divja potočna postrv, kajti predela ne morejo doseči druge ribe iz nižje ležečih odsekov reke, in sicer zaradi visokih pregrad na reki. V zgornjem odseku je Hudinja izredno čista in jo lahko nad Vitanjem celo pijemo.

V mirnejših, nižje ležečih odsekih Hudinje, v delu od Višnje vasi do izliva v Voglajno, reka ponuja ribolov podusti, klenov, platnic in mren s tehniko ribolova na plovec.

► Savinja

MOŽNOST RIBOLOVA: bolen, klen, krap, mrena, ogrica (sivka), platnica, podust, potočna postrv, smuč, som, sulec, šarenka, ščuka
VRSTA RIBOLOVA: beličarjenje, muharjenje, vijačenje
DOVOLJENE VABE: kruh, potezanka, sir, umetna muha, umetne vabe, vodni mah
TIP VODE: tekoča

Savinja je reka, katere porečje obsega zgornjo in spodnjo Savinjsko dolino. Njen tok poteka tudi mimo tisočletnega mesta Celje. Ste vedeli, da je Savinja najdaljša reka, ki teče izključno po ozemlju Slovenije? Odsek Savinje v upravljanju RD Celje poteka od od mostu v Petrovčah do viadukta v Tremarjih, kjer je meja z RD Laško.

V delu Savinje, s katero upravljajo v RD Celje, boste na svoj

račun prišli vsi ljubitelji muharjenja in beličarji, ki uživajo v ribolovu s plovcem. V Savinji si pri lovu z umetno muho obetavo prijem potočne postrvi in šarenke, pri beličarjenju pa tudi podusti, klena, platnice, krapa, mreje, ogrice in tako naprej.

► Tesnica

MOŽNOST RIBOLOVA: potočna postrv, šarenka
VRSTA RIBOLOVA: muharjenje
DOVOLJENE VABE: blestivka, umetna muha
TIP VODE: tekoča

Potok Tesnica teče mimo Frankolovega in se pri Vojniku izljuje v Hudinjo. Za vse muharske sladokusce je potok lahko v poseben izziv zaradi svoje majhnosti in v njem živječih potočnih postrvi, ki so izjemno plašne. Zaradi svojstvene okolice dolgi muharski meti po večini niso mogoči, zato revir ponuja še dodaten izziv za prijem postrvi.

Manjše potočnice lahko prijetno presenetijo s številnimi prijemi, ni pa izključeno, da se ne bo v podmetalki izkušenega ribiča znašla tudi kakšna zajetnejša rdečepika.

► Šmartinsko jezero

MOŽNOST RIBOLOVA: amur, androga, bolen, krap, linj, ostriz, ploščič, rdečooka, rdečeperka, smuč, som, ščuka, tolstolobik, zelenika
VRSTA RIBOLOVA: beličarjenje, lov iz čolna, talni ribolov, vijačenje
DOVOLJENE VABE: umetne vabe, vabe rastlinskega izvora, vabe živalskega izvora
TIP VODE: stoječa

Je revir, na katerega smo v RD Celje še posebno ponosni. Jezero je razmeroma mladega nastanka. Začetki segajo v leto 1970, ko je zaradi zaščite mesta Celje nastalo kot varovalni vodni objekt pred visokimi vodami s severne strani mesta. Prvotni načrti, da bi vodo iz jezera uporabljali kot tehnološko vodo za celjsko industrijo, se zaradi rentabilnosti niso uresničili. Zdaj se jezero razprostira na 113 ha površine, kar ga uvršča med največja zajezitvena jezera v Sloveniji.

Povprečna globina, ki je okoli 4 do 6 m, je bila izmerjena v okolici polotoka Brezova, v bližini nasipa in zapornice pa je voda globoka od 8 do 9 metrov, na določenih mestih tudi 10 m. V jezeru plavajo krapji, amurji, sivi tolstolobiki, linji, rdečeperke, rdečeočke, zelenike, ploščiči, androge, somi, smučji in ščuke. V jezeru so ujeli krapa, težkega 34,6 kg. Ujeli in spustili so ga novembra 2013.

Uredništvo
Foto: arhiv RD

Predstavitev RD smo pripravili na podlagi vsebine na njeni spletni strani in nekaterih drugih spletnih virov.

NA SVETOVNEM PRVENSTVU MLADIH RIBIČEV – MADŽARSKA 2021 STA BILA NAJUSPEŠNEJŠA SLOVENCA ALEKS MESARIČ (U-25) IN KLEMEN ROŽIČ – ŠOŠTAR (U-15)

Naši mladi tekmovalci so se takoj po končanem državnem prvenstvu v lovu rib s plovcem (DP v LRP) v avgustu udeležili svetovnega prvenstva (SP) na Madžarskem.

Slovenska reprezentančna odprava, ki so jo poleg petčlanskega strokovnega osebja (vodja, glavni trener ter njegovi pomočniki) dopolnjevali mladi tekmovalci – kategorniki (U-15, U-25) s po petimi tekmovalci, se je pet dni pred finalnima dnevnoma po šesturnem potovanju nastanila v hiši gostoljubnih domačinov v kraju Nagykun-sagi, kjer je potekalo SP – mladi v lovu rib s plovcem. To je manjše sosedsko mesto bolj znanega večjega mesta Szolnok, ki je pod svoje gostiteljsko okrilje sprejelo letošnje sodelujoče reprezentance držav.

Za izvedbo SP so organizatorji vzorno pripravili tekmovališči na

Fotografija potrjuje razpoloženje reprezentantov U-15 (z leve): Mitja, zadaj Jernej, Aljaž, Luka, glavni trener Božo, Katja, vodja Marko in Robert.

dveh ločenih lokacijah v bližini že omenjenega mesta Szolnok. Za kategornike U-25 je bila pripravljena tekmovalna trasa na brežini rokava reke Tise, za najmlajše tekmovalce (U-15) pa na sosednji lokaciji, na brežini kanala, ki služi za namakanje tamkajšnjih njiv.

Naj omenimo, da so na omenjenem SP – mladi sodelovali tudi kategorniki U-20 v reprezentančnem sestavu držav udeleženk, a tokrat žal brez naših omenjenih »starostnikov«, kar ni pohvalno za našo športno ribolovno dejavnost.

Na SP na Madžarskem sta odgovorno in dokaj naporno delo vodje in trenerja slovenske reprezentance prevzela naša prizadevna ribiška prijateljica – stara znanca na slovenskem športnoribolovnem tekmovalnem področju, **Marko Zanoškar** (vodja) in **Božo Irgolič** (trener). Poznamo ju kot navdušena in uspešna tekmovalca v LRP, saj je predvsem Božo že večkrat uspešno zastopal »reprezentančne barve« Slovenije na pomembnih mednarodnih tekmovanjih (EP, SP) doma in v tujini. Marko pa je že večkrat sodeloval in prevzel odgovorno delo v strokovnem reprezentančnem timu, zlasti v ženski reprezentanci, v kateri je pogosto tekmovala njegova partnerica Janja Hernet (nekdanja priznana večkratna državna prvakinja v LRP).

Obeh ribiških sotovarišev se drži sloves zanesljivih športnih delavcev, katerima lahko človek mirno zaupa, da bosta svojo sprejeto delavno nalogo izpeljala do konca.

O dogajanju pred samim začetkom in tudi o poznejšem zelo pomembnem zaključku dvodnevni finalni nastopov naših mladih reprezentantov je bilo zanimivo prisluhniti vodji in trenerju slovenske reprezentance.

Glavni trener **Božo Irgolič** je poudaril: »Naši najmlajši tekmovalci so tekmovali na približno 1.500 m dolgem in 35 m širokem ter dokaj hitro tekočem vodnem (namakalnem) kanalu. V njem domujejo ploščiči, krapji, rdečeočke, zelenike, ostrizi in somiči, katere so naši fantje morali loviti tudi na težje plovce v dokaj spremenljivih vremenskih pogojih. Starejši (U-25) tekmovalci so lovili na približno 2.000 m dolgem in od 85 do 100 m širokem ter od 2 do 4 m globokem rokavu reke Tise, na katerem je bila pripravljena tekmovalna trasa za 25 ekip. V stoječi vodi prevladujejo ribe somič, rdečeočka, od večjih rib pa ploščiči, babuške in krapji. Večje ribe so bile zelo previdne, a kljub temu so se teže ujetih rib na treningu gibale med 5 in 15 kilogrami. Udeleženci so lovili predvsem s skrajšanim štekem, dolžine 9 m, a večinoma so uporabljali 11 metrskega in lovili na vabe koruzo, kostne črve, kompostnike in ličinke komarjev (verdevas). Ribe so privabljali z mešanico krme in mletim tagrom, kar pa tokrat za naše tekmovalce ni bila ravno »dobičkonosna« kombinacija.« Nato je še dodal: »Nismo ravno blesteli, a smo se trudili po naših najboljših močeh. Želeli smo doseči boljše končne rezultate, a njih

Še malo in bo šlo zares (z leve): Mitja Grivec (pomočnik in trener), tekmovalci Klemen, Luka, Katja, Jernej, Aljaž in Robert Šoštar (pomočnik - trener).

ni vedno enostavno doseči.« Na koncu je poudaril: »Ob tej priliki bi se rad zahvalil marljivim mladim reprezentantom za njihov trud, ki so ga vložili v želji doseči čim višje uvrstitve na lestvici uspešnih reprezentanc in posamičnih dosežkov. Velika zahvala gre mojim pomožnim trenerjem Mitji Grivcu, Robertu Šoštarju, Andrejasu Kardinarju in naši vodji reprezentance Marku Zanoškarku. Brez njihove pomoči si ne predstavljam, da bi na ločenih lokacijah tekmovališč vse lepo teklo.«

Marko Zanoškar je v vlogi vodje slovenske reprezentančne odprave uspešno povezal vse organizacijske niti na področju odgovornega in obsežnega dela ter po mnenju naših udeležencev svetovnega prvenstva na Madžarskem poskrbel, da je »vse štilalo!«

Naš najuspešnejši reprezentant Aleks Mesarič z ulovom po tekmovanju

Lep ulov rib; sin Klemen in oče Robert s spominskim posnetkom z Madžarske

Slovenska reprezentanca (U-25) in še zadnji posnetek tik pred »zdajci« (stojijo z leve): Aleks, Nejc, Aljaž, Luka in Klementina, spredaj sta trenerjev pomočnik Andrejas in vodja Marko.

Po uspešno končanem dejanju nam je Marko zaupal: »Tako tekmovalci kot naše spremljevalno osebje je v SP vložilo ogromno truda, znanja in izkušenj. Delovali smo kot dobro organizirana in složna ekipa. Sprotno smo si izmenjevali pomembne informacije v nameri uspešnega lova rib in drug drugemu pomagali. Verjamem, da bi se dalo na trasi U-25 doseči boljši rezultat, če bi morda celotna ekipa oba finalna dneva lovila zgolj somiče. Naj omenim, da so na tekmovalni trasi kategorikov U-15 suvereno zmagali domačini, ki so na odločilnih finalnih dneh lovili bolene, katerih na treningu ni lovilo ali ulovil nihče. Svetovno prvenstvo je potekalo brez problemov, razen okvare kombija, a smo slednjo težavo v dveh dneh uspeli odpraviti.« Nato je dodal: »Rad bi se zahvalil vsem, ki so kakorkoli pripomogli k uspešni izvedbi letošnjega svetovnega prvenstva – sponzorjem, ribiškim trgovinam, ribiškim družinam, ribiškemu društvu Juršinci in pa seveda Ribiški zvezi Slovenije.«

Na SP mladih ribičev Madžarska 2021 je v skupini mlajših (U-15) tekmovalcev sodelovalo sedem reprezentanc, med katerimi je Slovenija ekipno zasedla 6. mesto. Zmagali so Madžari, 2. mesto so osvojili

Italijani, tretje pa Španci. V posamezni razvrstitvi je bil najuspešnejši slovenski reprezentant naš državni prvak Klemen Rožič - Šoštar z osvojenim 15. mestom.

Med prvih dvajset uvrščenih na svetu sta se uvrstila Luka Grivec na 16. mesto in Aljaž Hecl na 20.. Jerneju Romihu je tokrat športna sreča povsem obrnila hrbet, a so ulovi rib na treningu potrdili, da je Jernej na pravi poti uspešnega tekmovalca. Podobno lahko trdimo za njegovo mlajšo sestrico Katjo, reprezentantko, ki žal tokrat v finalnih dneh SP ni dobila priložnosti nastopa.

V kategoriji U-25 je sodelovalo osem reprezentanc, med katerimi je Slovenija zasedla 7. mesto. Med našimi je bil najuspešnejši Aleks Mesarič z doseženim 13. mestom in je tako naš najuspešnejši tekmovalec letošnjega SP.

Med prvih dvajset se je uspelo uvrstiti še Aljažu Javerniku na 19. mesto in Mihaelu Kukovcu na 20., medtem ko državni prvak Nejc Kotnik tokrat ni imel niti malo športne sreče, a zanj bo še veliko priložnosti! Klementina Križanec tokrat na omenjenem SP kot rezerva ni dobila priložnosti, a lahko smo prepričani, da bo svojim moškim reprezentančnim tovarišem v prihodnosti še kako mešala štrene in jih, tako kot že mnogokrat doslej, spravila v hudo zadrego.

Na koncu športne zgodbe prisluhnimo še našemu najuspešnejšemu reprezentantu omenjenega SP, Aleksu Mesariču: »Žal mi je, da nismo uspeli doseči boljših rezultatov, tako v ekipni kot tudi v posamezni razvrstitvi, kar bi si za vloženi trud tudi zaslužili. Upam in želim, da ob naslednji priložnosti dokažemo, da znamo loviti ribe, za kar pa bomo potrebovali tudi nekaj športne sreče,« je z razočaranjem poudaril naš priznani športni ribič, sicer večkratni uspešen reprezentant s Ptuja, ki je prvi Slovenec z osvojenim prvim mestom (v sektorju na sevniški trasi v Orehovem), zato Aleksu lahko verjamemo!

In kaj meni še naš najmlajši reprezentant, državni prvak 2021 v LRP in tudi tokrat najuspešnejši med svojimi vrstniki (U-15) na Madžarskem, Klemen Rožič - Šoštar: »Zadovoljen sem s svojim prvim nastopom na SP in tudi z rezultatom, ki pa ga v prihodnje želim izboljšati. Ob tej priložnosti bi se rad zahvalil prav vsem, ki so mi pomagali (vodstvu naše reprezentančne odprave, sponzorjem, TK pri RZS, kot tudi RZS), skratka vsem, ki so mi pripomogli k uresnitvi mojih uspehov,« je med drugim poudaril odličnjak tako v šoli kot na športnem področju.

Jože Šmejc

RADEČANI UBRANILI NASLOV PRVAKA – POKAL SAVA

Podobno kot na lanskem tekmovanju za Pokal Sava se je tudi tokrat na brežini reke Save ob ribiškem domu Radeče zbrala »spoštljiva množica« tekmovalcev na mednarodnem tekmovanju v lovu rib s plovcem (LRP) v dokaj zahtevnih svetovno znanih zdravstvenih razmerah, ki so ga uspešno izpeljali marljivi radeški ribiči.

Tokratno že 48. Tradicionalno pokalno tekmovanje je bila »nekakšna generalka« pred velikim pomembnim športnoribolovnim mednarodnim dogodkom – svetovnim prvenstvom (SP) invalidov in veteranov Radeče – 2021, ki bo predvidoma v drugem tednu oktobra (2021) v upanju, da ga ne bo preprečila že omenjena pandemija.

vsem skupaj prijetno počutje med prebivalci Radeč, tekmovalcem pa veliko športne sreče. Le-ta je bila še kako pomembna pri izredno skromnem ulovu rib pri večini tekmovalcev, saj se je povprečna teža ujetih rib po štiriurnem ribolovu gibala med enim in dvema kilogramoma, le maloštevilnim tekmovalcem je uspelo preseči omenjeno težo ulovljenih rib.

Prisotne je nagovoril (z leve) župan Občine Radeče, naš ribiški sotovariš Tomaž Režun, na desni je predsednik RD, Brane Zelič.

Zmagovalna ekipa RD Radeče 1 (z leve): Egidij Knez, Robi Makuc, Andrej Zimšek, Alen Vavtar in Sašo Nedelko

Na omenjenem tradicionalnem tekmovanju mnogokrat sodelujejo tudi ekipe sosednih držav in tako je bilo tudi tokrat. Iz sosednje Madžarske so sodelovale kar tri ekipe, in to: Hungary Young, Hungary Master in Hungary Veteran. Iz Češke je v Radeče pripotovala tekmovalno močna zasedba izjemnih tekmovalcev ekipe Mivardi.

Skupno je tekmovalo enaindvajset ekip s po petimi tekmovalci. Ob tem naj poudarimo, da sta bili med omenjenimi udeleženci dve madžarski reprezentativni ekipi (Master in Veteran), ki bosta tekmovali na letošnjem že omenjenem SP v Radečah.

Po že znanem predtekmovalnem delu sta bila s spontanim aplavzom sodelujočih nagrajena pozdravna nagovora predsednika RD Radeče, Braneta Zeliča, in župana Občine Radeče, gospoda in našega ribiškega sotovariša Tomaža Režuna, ki je v vlogi občinskega donatorja omenjenega športnoribolovnega dogodka med drugim poudaril pomen mednarodnega športnega druženja v radeški dolini ter na koncu otvoritvenega nagovora zaželel

Že na začetku jutranjega snidenja je gospa Sonja Zelič poskrbela, kot vedno, s svojo delavno ekipo za prijazen sprejem udeležencev z dišečo kavico in šilčkom domačega.

Za omenjeni pičel ulov je po mnenju številnih tekmovalcev »kriv« nekajmesečni nizek vodostaj s počasnim vodnim tokom Save, ki v omenjenih razmerah ribjemu življu nudi veliko mero hranljivih dobrin (velike količine vodnih alg, ki

zadržujejo plankton ter skrivajo polžke, rakce, postrance itn.), ki jih v primeru močnega toka le-ta preprosto odplavi. Po drugi strani pa omenjeni počasni rečni tok omogoča ribjemu podmladku – zarodu, da ob omenjenih naravnih razmerah raste in tako bogati zeleni ribji letni prirast, kar je za nas, športne ribiče in naravovarstvenike, zelo razveseljivo.

Čeravno je bilo letošnje tekmovanje za Pokal Sava zelo zahtevno, pa je bilo tudi zanimivo. Med drugim nas je zanimalo, kako bodo na reki Savi uspešni tekmovalci iz že omenjenih držav, saj so Madžari in Čehi že

dokaj dobri poznavalci ribolova na svetovno priznani radeški tekmovalni trasi, uspeli uresničiti svoje tekmovalne želje. Res znajo zelo dobro loviti ribe tudi v zahtevnih ribolovnih razmerah, kar nedvomno potrjujejo njihovi dosežki.

Drugo mesto je na Pokalu Sava osvojila ekipa Veteran z Madžarske.

Tretja je bila ekipa Mivardi s Češke.

Preglejmo dosežene rezultate štiriurnega tekmovanja najuspešnejših ekip in njihovih posameznikov, doseženih med 21 ekipami s 105 nastopajočimi tekmovalci.

Domačini, ekipa RD Radeče 1, je obranila naslov lanskih pokalnih prvakov v sestavi Alen Vavtar (2. mesto, sektor B), Sašo Nedelko (3. v C), Robi Makuc (5. v D), Andrej Zimšek (6. v A) in Egidij Knez (7. mesto v sektorju E). Skupno so prejeli 23 negativnih točk (NT) s težo 18.232 g ujetih rib.

Drugo mesto je osvojila ekipa Veteran z Madžarske (29 NT, 16.425 g), tretje ekipa Mivardi s Češke (32 NT, 15.468 g), četrto RD Slovenska Bistrica (33,5 T, 17.226 g), peto Hungary Young (34 NT, 16.576 g), šesto RD Brestanica Krško (35 NT, 15.667 g), sedmo Radeče 2 (40 NT, 16.094 g) itn.

V posamezni konkurenci so na omejenem tekmovanju dosegli največje teže rib naslednji tekmovalci: Štefan Černjavič (RD Murska Sobota), ki je tekmoval za ekipo Radeče 2, je bil s težo 9.474 g ujetih rib »prvak« radeške trase (!!), drugi je bil Marjan Mlinar (RD Ruše 2) s težo 8.163 g, tretji Alen Vavtar (»gost« v ekipi Radeče 1), ki je ujel 7.936 g rib, četrti Jani Fartek (RD Slovenska Bistrica) s težo 6.894 g, peti Gyorgy Vorosnozy (Hungary Veteran) s težo 6.464 g, šesti Rok Vinko (RD Pesnica) s težo 6.071 g, sedmi Boštjan Sivec (RD Ruše 1) s težo 5.977 g ujetih rib itn.

Navkljub skromnejšemu ulovu rib je bilo vzdušje udeležencev zelo prijetno, za kar imajo največ zaslug prizadevni organizatorji RD Radeče, ki so med drugim že pred začetkom tekmovanja nagradili ekipe z darilom kozarcev in majic, poslikanih s simboli, ki spominsko obeležujejo pomembno mednarodno športnoribolovno prireditev SP – Radeče 2021.

Ob vsem tem
lahko mirno rečemo:
»Generalka« pred
začetkom SP – Radeče
2021 je popolnoma
uspela!«

Že na začetku jutranjega snidenja je gospa Sonja Zelič poskrbela, kot vedno, s svojo delavno ekipo za prijazen sprejem udeležencev z dišečo kavico in šilčkom domačega. Za zaključek športnega dogodka pa nas z okusno hrano že vrsto let tradicionalno razvajajo prizadevni Strnadovi gostinci. Ob vsem tem lahko mirno rečemo: »Generalka« pred začetkom SP – Radeče 2021 je popolnoma uspela!«

Jože Šmejc

TJAŠA FLAJS JE SVETOVNA PRVAKINJA!

Letos je Svetovno prvenstvo v kastingu potekalo v madžarskem glavnem mestu Budimpešti. Maloštevilna reprezentanca se je v času od 1. 9. do 5. 9. 2021 udeležila svetovnega prvenstva, ki je potekalo v bližini Budimpešte na manjšem letališču. Reprezentanco so sestavljali člani Dušan Stevanović (RD Soča), Grega Miko (RD Bled) ter Tomo Sotenšek in Tjaša Flajs (RD Tolmin).

Dušan Stevanović je tekmoval v vseh devetih disciplinah, Tomo Sotenšek v sedmih, Grega Miko in Tjaša Flajs pa v petih disciplinah. V konkurenci članov je tekmovalo enainpetdeset članov iz trinajstih držav, v ženski konkurenci pa štirinajst tekmovalk iz sedmih držav.

zgrešil finale, saj se je uvrstil na 9. mesto. Tjaša Flajs je v isti disciplini dosegla 85 točk in se uvrstila na 9. mesto v konkurenci članic. Tomo Sotenšek je dosegel 34. mesto, Miko Grega pa 40. mesto. V disciplini *obtežilnik cilj* se je Dušan Stevanović uvrstil v finale med prvih osem na svetu s četrtem rezultatom v tekmovalju. V finalu je le za las zgrešil

Slovenska reprezentanca v kastingu

Tjaša Flajs, 5. mesto obtežilnik natančno

Dušan Stevanović, 4. mesto obtežilnik cilj

Tjaša Flajs in Dušan Stevanović pred finalom

Prvi dan tekmovalja so bile na vrsti tri discipline. Dopoldan sta bili na vrsti *muha natančno* in *obtežilnik cilj*. Na žalost je ravno prvi dan tekmovalja zelo pihalo, ko so bila na vrsti tekmovalja v ciljnih, kjer je potrebna velika natančnost, da tekmovalec zadene tarčo. Navkljub vetru je Dušan Stevanović dosegel odličan rezultat, 95 točk, in za las

medaljo, saj je obstal na 4. mestu. Popoldan je bila na vrsti zadnja disciplina tistega dne *obtežilnik natančno*. Dušan Stevanović se je zopet uvrstil v finale z vsemi zadetimi meti, 100 točk, med osem najboljših. V finalu je na koncu dosegel uvrstitev na končno 7. mesto. Izjemno presenečanje pa je pripravila Tjaša Flajs, saj se je s samo eno zgrešeno

Svetovna prvakinja Tjaša Flajs

Svetovna prvakinja Tjaša Flajs

Dušan Stevanović, 3. mesto

Najboljša tekmovalca v slovenski reprezentanci, Tjaša in Dušan

tarčo in rezultatom 95 točk prav tako uvrstila v finale pri članicah. V finalu je dosegla končno 5. mesto.

Drugi dan tekmovanja so bile na sporedu naslednje tri discipline: *obtežilnik natančno multi*, *muha daljavo*, *enoročno*, in *muha daljavo*, *dvoročno*. Dušan Stevanović je tekmoval v vseh treh disciplinah, Tomo Sotenšek v dveh, *muha daljavo*, *enoročno* in *dvoročno*, Grega Miko in Tjaša Flajs pa v disciplini *muha daljavo*, *enoročno*. Uvrstitve vseh tekmovalcev in tekmovalke so bili v teh disciplinah nekje na zlati sredini.

Zadnji dan tekmovanja so bile na vrsti še zadnje tri discipline: *obtežilnik daljavo*, *dvoročno*, in *obtežilnik daljavo*, *multi*, popoldne pa še zadnja disciplina *obtežilnik daljavo*, *enoročno*. V reprezentanci je bilo izjemno vzdušje, saj je Dušan Stevanović na prejšnjih svetovnih prvenstvih osvojil medaljo v vsaki izmed teh disciplin. Že v prvi disciplini *obtežilnik daljavo*, *dvoročno*, je pokazal svojo moč, saj se je uvrstil v finale z najboljšim metom tekmovanja, 104,96 m. Vendar pa je v finalu zmanjkalo kanček sreče, tako je na koncu dosegel odlično 5. mesto. V *obtežilniku daljavo*, *multi*, pa je dosegel 14. mesto.

Popoldne je prišla na vrsto še zadnja disciplina, *obtežilnik daljavo*, tako rekoč paradna disciplina Dušana Stevanovića. Najprej so se v boj podale članice. Tjaša Flajs je že na mladinskem svetovnem prvenstvu in tekmah svetovnega pokala pokazala izjemno formo prav v tej disciplini. Na tekmovanju je dosegla daljavo 64,37 m. Vendar tej daljavi nismo namenjali preveč pozornosti, saj smo vedeli, da so druge članice zelo močne. Tjaša Flajs je namreč prvič tekmovala kot polnoletna na članskem svetovnem prvenstvu. Nemalo smo bili začuden, ko so prišli rezultati tekmovanja. Tjaša Flajs se je namreč uvrstila v finale

tretjo daljavo dneva. Naslednji so tekmovali člani. Dušan Stevanović se je prav tako uvrstil v finale s četrto daljavo, 70,69 m. Komaj smo čakali na finale. V njem tekmovalci in tekmovalke tekmujejo na eni progi. Začne tekmovalca, ki se je uvrstil na zadnje, 8. mesto v finalu oziroma pri članicah na 6. mesto.

Najprej so s finalom začele članice. Tjaša Flajs je že po prvem krogu tekmovanja vrgla obtežilnik najdlje in je vodila. V drugem krogu je padla na drugo mesto, saj je najdlje vrgla obtežilnik Čehinja Katarina Markova, 62,54 m, ki je, mimogrede, svetovna prvakinja v tej disciplini že vrsto let. Začel se je tretji krog metov. Do zadnjega meta ni mogoče vedeti, ali tekmovalca lahko še kdo prehit. Tjaša Flajs je metala kot četrta po vrsti. Zadnji, tretji krog je zalučala obtežilnik najdlje, 62,66 m. Za njo je bila Poljakinja, ki pa je zadnji met vrgla slabše. Z nestrpnostjo smo čakali še zadnje tekmovalko, Katarino Markovo. Zadnji met je je zalučala silovito, vendar je obtežilnik pristal zunaj koridorja. Tjaša je tako postala svetovna prvakinja in osvojila svojo prvo zlato medaljo na članskem svetovnem prvenstvu. Vsi člani reprezentance smo ji čestitali za neverjeten dosežek, saj kaj takega resnično nismo pričakovali.

Sledilo je še finale članov, na katerem je Dušan Stevanović osvojil tretje mesto in s tem bronasto medaljo. Tako je k svoji zbirki medalj dodal še en velik uspeh s tega svetovnega prvenstva.

Tako sta bila Dušan Stevanović z uvrstitvijo v štiri finale in osvojeno bronasto medaljo ter Tjaša Flajs z uvrstitvijo v dva finala in osvojitvijo naslova svetovne prvakinja naša najboljša tekmovalca na tem svetovnem prvenstvu. Čestitke obema ter seveda tudi preostalih članov reprezentance.

Tomo Sotenšek, vodja reprezentance

Vita je na Rudniškem jezeru lovila tudi s supa. Bilo je uspešno!

REŠIMO ŠČUKO

Ribolov je že od nekdaj del mojega življenja. Zavedam se, da imam neznansko srečo, da lahko svobodno potujem po Evropi in spoznavam različne ribe, načine ribolova in nenazadnje revirje. V osnovi sem krapar, a mi je ribolov plenilk v izjemno zadovoljstvo, saj gre za bolj dinamično aktivnost na prostem.

Pri ribolovu krapov gre navadno za dolge kampanje, za večdnevno kampiranje na enem mestu in čakanje na prijem. Ribolov plenilk je na drugi strani bolj dinamičen, zahteva stalno premikanje ribiča, metanje vabe in raziskovanje ribolovnih terenov. Ne glede na to, kako majhen je potoček, reka ali jezero, kjer lovimo, povsod se lahko skriva trofejna riba, ki si jo želimo.

Z Vito živiva v Sloveniji že pet let in nad tem koščkom raja na Zemlji ne bi mogla biti bolj navdušena. Raziskujeva mesta za ribolov krapov, hkrati pa se zelo zanimava tudi za vse revirje, kjer bi lahko ujela lepo ščuko (tudi smuča in podobne ribe, a tokrat jih bom pustil malo ob strani). A na najino presenečenje je iskanje slednjih precej težje, kot bi si mislili. Situacija v Sloveniji

Velika ščuka, 90+ cm, iz Rudniškega jezera

Prelepa ščuka iz gramoznice Krog

je posebna, zanimiva. Seveda Slovenija ni Skandinavija, vsaj v geografskem pomenu ne. Tu ni prostornih rek in jezer, polnih divjih ščuk in drugih ribolovno zanimivih plenilskih rib. Glede uplena imajo slovenski ribiči radi ščuko, saj je verjetno precej boljšega okusa kot krap. A ščuka je od krapa, tako menim, precej bolj občutljiva in si zato zasluži, da za njeno varovanje namenimo še več energije in ljubezni.

Razmišljati je dovoljeno

Najina ljubezen do ribolova ščuk se je začela po naključju. Nekaj sproščujočih uric sva želela preživeti ob manjšem ribniku,

To lepotic sem ujel z metodo vleka s čolnom.

Oprema za vlek s čolnom

v katerem naj bi prebivale debele ščuke. Pred ribolovom, kot vedno, nisva imela pretiranih pričakovanj, saj nama bolj kot ulov pomeni celostno doživetje.

Toda že po nekaj urah je najino navdušenje splahnelo, ne zaradi pomanjkanja prijemov, temveč zaradi nekaterih ribičev, ki so še posebno brutalno uplenjali ulovljene ščuke. Razumem, da je meso ščuke hrana in s tem seveda ni nič narobe. A sem se tudi zamislil, kako malo časa je potrebno, da nekaj ribičev dobesedno sprazni revir. Da bi bila voda polna, naj bi upravljavec, v teoriji, pogosto vlagal, da bi vzdrževal visoko raven ribolova in zadovoljstvo kar najširše ribiške publike. Pogovarjal sem se s stotinami ribičev in večina meni, da je doživljanje ribolova bistveno lepše, ko je v revirju mirno. Ko ribič ujame ribo ali dve in ko ni priča masakriranju.

Kar nekaj vode je preteklo, preden sva spoznala, da bo revir, kjer bi lovila večje ščuke, težko najti. Cilj je ujeti ribo spodobnih mer, a ta izziv mora biti realen. Možnost, da ujameš ščuko, pač mora obstajati. In to lahko najbolj dosežemo tako, da pustimo ribam, da rastejo naprej. Eden boljših primerov je verjetno **Rudniško jezero**. Odkar so uvedli režim ujemi in spusti, je v vodi več ščuk in tudi vedno večje so. V tem revirju so uvedli tudi obvezne trnke enojčke, kar je pri režimu ujemi in spusti splošno pravilo v Sloveniji. Mnenja o enojčkih so sicer deljena, ampak dokler pustijo na ribi manj posledic oziroma so zanje manj škodljive, glasujem zanje. Prav tako se z enojčkov sname več rib, tehtnica se nagne v korist ribe in izziv za ribiča se poveča.

Kdaj in kako na ščuke

Rudniško jezero je veliko in globoko. Mislim, da je najbolje, če se ribič nanj odpravi s čolnom in elektromotorjem. Pripočam tudi sonar, da lahko vidimo pod vodno gladino, kjer je ogromno potopljenih dreves in drugih ovir. S sonarjem tudi sicer bolje lovimo na odprti vodi.

Naneslo je, da sem se namenil pogosteje loviti ravno na odprtih vodah, pelagično, kot bi se izrazili nekateri ščukofili. Prav tako sem se odločil, da ščuk ne bom lovil poleti, temveč raje spomladi in kasneje v jeseni, ki je zame najčarobnejši čas, voda pa hladnejša. Predvsem je v omenjenih obdobjih manj pritiska ribičev in drugih turistov, ki ljubijo vodo in vodne športe.

Ena od učinkovitih taktik je spomladi ribolov s supa. Vita ga obožuje, med ribolovom, stoječ na tem zanimivem športnem pripomočku, pa je ujela tudi že lepe in debele ščuke. Sup je enostaven: ribič mora osvojiti le sposobnost ohranjanja ravnotežja, nato pa stoji, vesla in se prav potihoma premika z enega na drugo boljše ribolovno mesto. Veslanje z okornimi vesli ali motorni čoln (tudi električni) vedno povzroča nekaj hrupa. Seveda predpostavljamo, da bo ribič na supu uspešno lovil ravnotežje in ne bo vsakih nekaj minut v vodi.

Nagrada za vztrajno lovljenje in vzdrževanje ravnotežja na supu se je Viti hitro obrestovala. Dekle je bilo zares trimasto, veslalo je nad najboljšimi mesti za ščuko vzdolž obale Rudniškega jezera. Kmalu je vabo zagrabila debela ščuka, boj med dekletom na supu in ribo pa je opazovala tudi lepa četica firbcev na koprnem. Bravo, Vita, iskala si ščuko in jo tudi ujela!

Izkoristite priložnost

Poleti pustiva ščuke načeloma pri miru, vendar je lahko njihov ribolov zelo dober tudi v najtoplejšem letnem času. Eden najboljših revirjev za ščuko je po mojem mnenju jezero **Mola** (RD Bistrica). Poleg tega, da ima ogromen potencial za vrhunski ribolov plenilk, gre za obsežno vodno telo, odlično za križarjenje s čolnom po dolgem in počez, v njem je veliko naravne hrane in pestro oblikovano dno. Za ščuke in podobne plenilske ribe je akumulacija izjemno primerna in samo vprašanje časa je, ko bo postala pravi »park za ribolov plenilk«.

Teden, ko sva poleteli tam zaključevala snemanje za film o krapolovu, je bil deževen in mrzel. Skratka, popoln za krapolov in ribolov ščuk!

Vita je lovila z obale, preizkušala je opremo baitcast. Izdelek je kot ustvarjen za vijačenje plenilk. Ko enkrat z njim obvladaš metanje vabe, greš težko »nazaj« na običajno ribiško opremo. Med spoznavanjem te opreme je vabo metala k potopljenim drevesom in, ti šment, že ob drugem metu je po vabi planila res lepa ščuka. Res je lilo kot iz škafa, a dež in ščuke gredo pogosto skupaj. Popolno! Pri lovu največjih ščuk se vsekakor splača odpraviti v revir tudi v vremenu, ki koži morda ni najprijaznejši. Spremljamo tudi menjavanje zračnega tlaka.

Širše območje Kočevja me izjemno privlači ne le zaradi bogastva vode in njenih prebivalcev, temveč zaradi globokih in skrivnostnih gozdov. Ko sva prvič prišla ob **Reško jezero**, naju je osupnila oglušujoča tišina. Zaradi pogostih medvedov in orlov, ki živijo tam, sva si za obisk tega revirja vzela 2 ali 3 dni. Vita je veslala na supu, sam pa sem bil iz povsem praktičnih razlogov na čolnu, da bi lahko posnel morebitno utrujanje velike zapete ščuke ali druge ribe. »V tako obsežnem in odmaknjemem revirju morajo živeti velike ščuke,« sem si govoril. Toda z Vito sva uspela ujeti le manjše primerke, ki so merili 40, kvečjemu 50 cm.

Veslimo se uspehov

Končno september in težko pričakovani ribolov ščuk na **Rudniškem jezeru**. Z Vito sva si za ribolov izbrala nekaj dni sredi tedna, da bi se čim bolj izognila kraparjem oziroma njihovim vrvicam.

Že prvi dan sva imela lep uspeh: ščuka, dolga 90 cm, je bila izjemno borbena, a malce drobna. Ujela sva jo v plitvini tik pod lokalom ob jezeru, kjer je v vodi mnogo čolnov z vrvmi

Veliko presenečenje ob jezeru Mola

in drugih ovir. Na takih mestih smo lahko zelo uspešni tudi ob zelo svetlih, sončnih dneh.

Ure so neusmiljeno tekle, ujela sva nekaj manjših ščuk do 50 cm. Popoldne sem se odločil, da zamenjam vabo. Blizu otočkov sem ujel še eno ščuko malce nad 90 cm, ki je bila za razliko od prve precej bolj rejena. Po žilah je spet tekkel adrenalin, saj je bil boj z njo več kot spodoben. Ribolov je na Rudniškem jezeru na dobri mednarodni ravni, tak, kot ga pričakujejo ribiči turisti.

Kmalu se je spremenil zračni tlak in zamenjati sva morala ribolovno strategijo: nisva več lovila v plitvinah, temveč sva se premaknila dlje od obale, h globljim delom jezera. Čez dan sem ujel še eno manjšo, 60 cm dolgo, a borbeno ščuko. Nato

Izbor umetnih vab z montiranimi trnki enojčki

pa tik pod večer, ko si že rečeš »samo še en met,« izjemna predstava na 17 m globine. Iznad vršička potopljenega drevesa se je na sonarju izrisala puščica, ki je proti čolnu potovala s hitrostjo vojaškega izstrelka. V istem trenutku je udarilo po 20 cm dolgi vabi, da se je stresla palica. Z izjemnim prijemom in lepo ščuko sva prijetnih občutkov končala še en dober ribolov na Kočevskem.

Na ravnice Prekmurja

Eden od revirjev, kjer sem bil nad ribolovom ščuk navdušen, je **gramoznica Krog** (RD Murska Sobota). Tam sva se z Vito najprej lotila krapov, a sva kmalu spoznala tudi lepote ribolova »prekmurskih« ščuk. V revirju velja režim ujemi in spusti, člani RD pa vanj redno vlagajo ščuke in druge ribolovno zanimive vrste rib.

Čez leto je ribolov tam dovoljen le z obale, zato ponekod zaradi oblikovanosti terena ni najenostavnejši. Od novembra naprej pa do konca sezone je dovoljen tudi ribolov iz čolna. Odločitev je povsem razumljiva, saj bi čolni spomladi in poleti motili kraparje in druge, ki lovijo z obale. Po besedah lokalnih ribičev je v revirju kar nekaj debelih ščuk, ki domnevno še niso bile na trnku. Vsekakor zanimivi obeti za vsakega ljubitelja njihovnega ribolova.

Januarja sva tam posnela eno od epizod zimskega ribolova. Lovila sva s čolna in bilo je res izjemno mrzlo. Vita je s silikonsko vabo ujela lepo, približno 85 cm dolgo, debelo in zdravo ščuko. Ker je bila temnejša od drugih ulovljenih, sva se poigravala z mislijo, da gre za eno od ščuk iz vlaganj v preteklosti. Če je to res, sem vesel, da se je pokazala ravno nama z Vito.

Dragi bralci, to je le delček najinih ščukarskih doživljajev iz Slovenije, tako majhne, a tako pestre dežele. V Sloveniji je zelo razvito muharjenje, zadnja leta tudi krapolov. Prav tako sta izjemno čislana sulec in lov nanj. V primerjavi z vsemi omenjenimi se zdita ščuka in smuč, na primer, zapostavljena.

V naravi številnih ribičev je ujeti veliko ribo. Da bi takšne sanje postale resničnost, je morda potrebno le malce spremeniti mišljenje ali razmisliti o čem novem. Tudi v dobrobit ribiške družine ali drugega upravljavca. Še en utrinek: ščuke so razmeroma velike in vsekakor občutljive, zakaj ne bi torej tudi pri ribolovu ščuk (tako kot pri krapolovu) razmislili o uvedbi obvezne podmetanke? Tudi v revirjih, kjer režim ujemi in spusti ni zapovedan, ni vsaka ščuka že merska. Podmetanke ni težko nositi s seboj, četudi hodimo in ne le sedimo na čolnu.

Nekaj, kar imamo radi, bomo poskusili čim bolj zaščititi. Tako kot pri drugih metodah ribolova je tudi pri ribolovu ščuk in drugih plenilskih rib potrebno še veliko ozaveščanja in vzgoje z zgledom. Za dobro družbe, narave, voda in nenazadnje - ščuk.

Salvatore Perrone

TRGOVINA
Z RIBIŠKO OPREMO

Sport
DANILO

Danilo Bižal s.p., Smladniška 32, 4000 KRANJ
Tel., fax.: 04/232-50-50, 041 643-194
E-mail: sport.danilo@siol.net Spletna stran: <http://www.sport-danilo.si>

ZA NAMI ŠE ENA ODLIČNA SEZONA RIBOLOVA POSOŠKIH VELIKANK

Vedno sem občudoval fotografije ulovov velikih soških postrvi, vendar sam nikoli nisem želel tvegati celodnevnega ribolova, recimo na reki Idrijci, za zelo majhne možnosti ulova kapitalne postrvi. Vedno sem raje izbral več rib in bolj razgiban ribolov s posnetki ličink in suhimi muhami, ki pa le redko prinesejo možnost ulova kapitalne soške postrvi. Vrstili so se ulovi velikih lipanov in šarenk, tista velika soška postrv pa se je vedno nekako izmuznila. Sicer mi je lani uspelo prelisčiti soško postrv, dolgo slabih 80 centimetrov, vendar bolj po naključju kot namenoma.

Nato se je lani naši ekipi prijatelj pridružil še Klemen, ki živi tik ob reki Idrijci in je pravi specialist za soško postrv. Skupaj smo se takoj v začetku letošnje sezone podali na lov večjih postrvi, s tem pa je bilo treba preostale ribe postaviti na stranski tir. Ribolova se lotimo s primerno opremo velikosti rib, kar pomeni muharsko palico AFTMA 7 ali več, saj po navadi lovimo na nekoliko večje potezanke, prav tako pa so soške postrvi močni borci. Tako smo se prvega aprila skupaj s Klemenom in Andražem podali na reko Idrijco. Zelo pomembno je uporabljati tudi močnejšo predvrstico, ker je soška postrv spodoben bореc in rada pobegne pod najbližjo skalo ali drevo in je ves čas

utrujanja potreben dober nadzor nad ribo. Tisti dan se je prav zares poznalo, da je prvi dan ribolovne sezone, saj smo ujeli ogromno rib. Največ znanja je pokazal Klemen in ujel lepo soško postrv, ki je merila 71 centimetrov. S pomladjo in otoplitvijo je prišla tudi nekoliko boljša aktivnost rib in tako sem se ponovno posvetil »običajnemu muharjenju«. Letos je bil ribolov zaradi epidemije ob odsotnosti turistov čudovit, ob reki smo se lahko zares sprostiti. Sproščene pa so bile tudi postrvi, ki smo jih redno opažali v tolmunih, zato nisem mogel zdržati prav dolgo, preden sem ponovno poskusil z močnejšo opremo. Tak način ribolova se je hitro obrestoval in začeli so se vrstiti ulovi čudovitih soških postrvi.

Ena izmed mojih prvih večjih soških postrvi, ki sem jo ujel v rahlo povišanem vodostaju. Ko je Idrijca nekoliko motna, so idealne razmere za lov z večjimi potezankami.

Deževen dan in naraščajoči vodostaj Kanomljice, pritoka reke Idrijce, je recept za uspeh.

Klemen na otvoritveni dan v vodah RD Tolmin s prvo večjo soško postrvjo sezone 2021

Med ribolovom soške postrvi moramo zaradi njene plašne narave veliko pozornosti nameniti pristopu k reki, saj že najmanjši napačen gib lahko pomeni neuspešen dan. Po navadi jih iščemo v bližini večjih skal ali drugih ovir v vodi, lahko pa nas presenetijo z zares zanimivo izbiro položaja

Poletno presenečenje na lažji pribor

Tik pred poletno vročino, med katero se raje izogibamo ribolovu postrvi, sem v središču Sp. Idrije ujel še eno prelepo soško postrv.

Z ribolovom velikih postrvi smo „okužili“ tudi Andraža, ki je kmalu ujel prvo trofejno soško postrv.

Še ena soška postrv v seriji več kot 70 cm

Luka s soško postrvjo iz zgornjega odseka reke Soče

v plitvini, kjer v zasedi čakajo svoj plen. Kaj hitro se nam zgodi, da ribo opazimo šele, ko že plava stran!

V juniju, ko se je ozračje že precej segrelo, odprle pa so se tudi mednarodne meje, se mi je na ribolovu pridružil prijatelj iz Italije. Letnemu času primerno sem se na ribolov odpravil z muharsko palico AFTMA 3 in bolj poskušal pomagati prijatelju kot pa loviti. Odpeljal sem ga na mesto, kjer sem v preteklosti večkrat opazil trofejno soško postrv,

saj sem jo želel pokazati še njemu. Med hojo proti omenjenemu mestu je zagledal večjo šarenko, ki se je hranila s plavajočimi muhami, in se takoj posvetil lovu. Sam sem se po skalah ob robu reke počasi premikal proti toku in po nekaj minutah pod večjo skalo zagledal senco. Nisem bil popolnoma prepričan, ali gre za kamen ali ribo. Ker sem ob

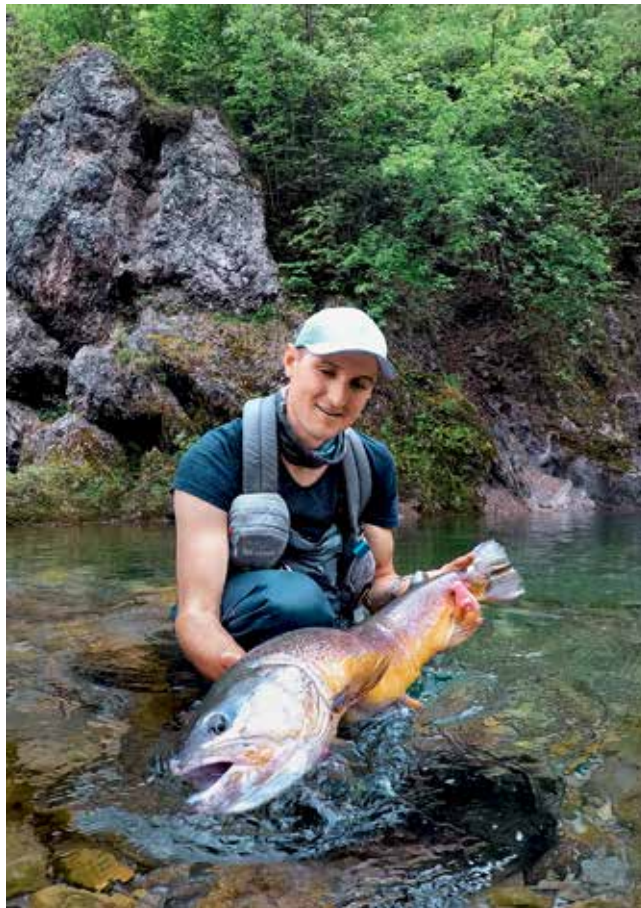

Klemen živi tik ob Idrijci, zato hitro prepozna idealne razmere in jih tudi dobro izkoristi. Od petih ribiških prijateljev je uspel ujeti največjo postrv v sezoni 2021; merila je 87 cm.

sebi imel zgolj lahko palico, pot do avta pa je bila dolga, sem za vsak primer predvrstico prevezal za močnejšo, debeline 0,16 mm. Navezal sem posnetek kaplja in ga počasi spustil nekaj metrov pred senco, ki pa se je nenadoma premaknila in silovito pograbila potezanko. Začel se je pravi kaos: riba je z vso hitrostjo krenila po toku navzdol, jaz pa tekem za njo in vrstico poskušal držati stran od vseh skal. V tolmunu nekaj sto metrov nižje se je riba umirila, jaz pa sem jo hitro zajel v podmetalko. Prijatelj, mimo katerega sem med utrujanjem tekem po sredini reke, je zadihan in presenečen prihitel za mano. Ribo sva v vodi pomerila: meter je pokazal krepko več kot 80 centimetrov. Hitro sva napravila fotografijo in ribo spustila nazaj v tolmun, sam pa sem z ribolovom za tisti dan kar končal.

Soško postrv lahko lovimo namenoma, vendar se kaj hitro zgodi, da na večje potezanke v celotnem dnevu ne ujamemo ničesar. Potrebna je prava mera in kombiniranje različnih načinov ribolova, sicer lahko hitro obupamo. Vsekakor je v ribolovnem dnevu dobrodošel tudi ulov večjega lipana ali drugih postrvi, kar pa v rekah v Posočju prav gotovo ni redkost!

Z začetkom poletja sem misli preusmeril proti morju, prijatelj Andraž pa se je kljub nizkemu vodostaju vodotokov še enkrat podal na ribolov. Po težkem dopoldnevu brez prave akcije ga je proti popoldnevu presenetil silovit prijem v zahtevnem terenu med skalami. Po kratkem boju se je na površini pokazala lepota, ki jo je hitro zajel v mrežo. Tudi njegov meter je pokazal magičnih 80 centimetrov, ribo pa je po fotografiranju spustil v njeno domovanje. Ob visokih poletnih temperaturah moramo biti posebno pazljivi pri rokovanju z ribami, saj predolga izpostavljenost ribe iz vode pomeni velik stres za organizem. Med samim poletjem smo se salmonidnim revirjem vsi nekoliko izogibali, ker je letošnje poletje postreglo z zares sušnim obdobjem. Po prvem dežju konec avgusta pa se je Luka skupaj z bratom odločil obiskati dolino reke Soče, in sicer predel, s katerim upravlja Zavod za ribištvo Slovenije. Že dopoldan se je izbira pokazala za odlično. Soške postrvi so po kratki osvežitvi z nekaj plohami enostavno pograbile vsak grizljaj, ki je

Pozna pomlad (pred navalom turističnih ribičev) je postregla s čudovitim obdobjem za muharjenje na večje soške postrvi.

priplaval mimo. Luku je uspelo ujeti tudi eno izmed večjih rib, 56 centimetrov dolgo soško postrv, kar je za zgornji tok Soče lepa trofeja.

Sezona se je bližala koncu, zakorakali smo že v obdobje sulčelova. Ob tem pa se radi spominjamo lepih ulovov letošnjega leta.

Rok Šparovec

KOSTEVČ
WWW.KOSTEVČ.SI

TRGOVINA KOSTEVČ | WWW.KOSTEVČ.SI

TRG ZBORA ODPOSANCEV 20, 1330 KOČEVJE

**DELOVNI ČAS: PON – PET 9:00 – 12:00 &
14:00 – 17:00, SOB 09:00 – 12:00**

NOVA SPLETNA TRGOVINA !!!

G 031 611 479 | E TRGOVINA@KOSTEVČ.SI

NA BALKANU NIČ NOVEGA

Leto 2019 je bilo zadnje leto mednarodnih muharskih tekmovanj, saj so lani zaradi pandemije vsa odpadla oziroma bila prestavljena. Letos, ko se je svet počasi začel stabilizirati in prehajati v normalno stanje, smo vendarle lahko začeli razmišljati tudi o tekmovanjih zunaj Slovenije. Svetovno prvenstvo zaradi oddaljenosti tako in tako ni bilo v načrtu za našo udeležbo, evropsko je v vsakem primeru odpadlo, je pa odpadlo organizacijo RAJP tekmovanja v Makedoniji vendarle prevzela Bosna in Hercegovina.

V začetku septembra smo se najboljši štiri ekipe iz državnega prvenstva odpravile v majhno naselje Tjentište, kjer je bil ob reki Sutjeski sedež prvenstva. Reka, ki je pravzaprav bolj rečica, je zagotovo bolj kot po ribolovu znana po bitki v drugi svetovni vojni. Na njej sta bila letos dva sektorja (A in B) z 19 štartnimi mesti v vsakem sektorju, posebnost pa je bil tretji sektor (C), saj je bil letos prvič organiziran oziroma postavljen na jezeru, in sicer na jezeru Donje Bare na gori Zelengora, kjer smo tekmovali v lovu z obale. Vedeli smo, da bomo težko preseglji rezultate s prejšnjega prvenstva na Savinji in Dreti, ko smo posamezno zasedli prva štiri mesta, ekipno pa prvi dve. Vseeno nismo ničesar prepustili naključju: na tekmovanje smo se odpravili že nekaj dni pred začetkom, ves čas zavzeto trenirali in si izmenjavali vse pridobljene informacije.

V soboto zjutraj je šlo zares. Prva ekipa Ribiške družine Bled, ki je bila glavna favoritinja tekmovanja, je začela nekoliko rezervirano, zato pa je šlo boljše drugi ekipi (pod imenom Ribiške zveze Slovenije) v sestavi Luka Pesjak, Nejc Pesjak in Žan Valentinčič, ki je bila tudi daleč najmlajša ekipa tekmovanja (Nejc in Žan imata 18 let, Luka pa 22). Z odličnim ribolovom v vseh treh sektorjih so takoj prevzeli vodstvo, ga obdržali tudi popoldan, a z zelo majhno prednostjo in obetal se je zelo razburljiv zaključek tekmovanja.

Kljub temu smo si v soboto zvečer še zadnjič izmenjali vse informacije, vse z namenom, da bi prehodni pokal tudi letos pripeljali nazaj v

Slovenijo. In to smo tudi storili. Zadnji obrat tekmovanja v nedeljo zjutraj se je razpletel po notah prve ekipe Ribiške družine Bled (v sestavi Jure Osolin, Rok Šparovec in Matjaž Tirovič), ki je najbolje odločila, ko je bilo to najbolj potrebno. Zanesljiva sektorska zmaga je pomenila tudi končno prvo mesto v ekipni razvrstitvi in zgolj potrdila, da gre za najboljšo muharsko ekipo na tem območju v zadnjih letih, o čemer pričča tretji zaporedni naslov na tem tekmovanju (in četrti naslov na zadnjih petih ob enem drugem mestu). Ista ekipa je skupaj z Dejanom Ambrožičem letos že osmič zaporedoma osvojila tudi naslov državnih prvakov. Zato pa je odlično drugo mesto osvojila že omenjena druga ekipa Ribiške družine Bled (kot ekipa Ribiške zveze Slovenije). Vsi trije tekmovalci so pokazali, da tudi mladost (vsi skupaj so stari zgolj 58 let) ni ovira za dober rezultat. Še več, z osvojenim znanjem in mentorstvom starejših ribičev lahko tudi v prihodnje posežejo po odličnih rezultatih, s pridobljenimi izkušnjami pa tudi po najvišjih mestih. Če zraven dodamo še njihovega četrtega člana (Luka Serianz), se za prihodnost slovenskega tekmovalnega muharjenja ni bati. Tretje mesto je v konkurenci devetnajstih ekip iz šestih držav osvojila ekipa Banje Luke iz BIH. Ob tem pa ne smemo pozabiti tudi preostalih slovenskih ekip Mozirja in Medvod, ki pa sta se tokrat ravnali bolj po načelu »pomembno je sodelovati, ne pa zmagati« in končali v ozadju.

Neretva in njen znameniti most v mestu Konjic

Največjo ribo je ujel najboljši kuhar v ekipi, Matjaž Tirovič.

Začetek kanjona na Neretvi

Avtor prispevka s poslednjo ulovljeno ribo prvega dne, prelepo mehokoustno postrvjo.

Eden izmed sektorjev na Sutjeski

Najboljši Slovenec na tekmovanju je bil tudi tokrat Rok Šparovec.

Naš najmlajši tekmovalac Žan Valentinčič in njegova potočna postrv

Prvo- in drugouvrščena ekipa tekmovanja (od leve proti desni: Matjaž Tirovič, Jure Osolin, Rok Šparovec, Luka Pesjak, Nejc Pesjak in Žan Valentinčič)

Med 57 tekmovalci je posamezno prvo mesto presenetljivo, zato pa nič manj zaslužno osvojil tekmovalac s Hrvaške, Jozo Vrbič. Drugi je bil z enakim številom točk (a z nekoliko manj ujetimi ribami) najboljši muhar v Sloveniji Rok Šparovec, ki je na tem tekmovanju ob zmagi leta 2016 še tretjič končal na drugem mestu, ob vsem tem pa doma osvojil tudi tri posamezne naslove državega prvaka (ter še dve drugi in eno tretje mesto). Tretje mesto je osvojil »najstarejši« mladi tekmovalac Luka Pesjak, tudi že član članske reprezentance.

Letošnje že enajsto zaporedno tekmovanje je znova pokazalo pravilno usmeritev slovenskega tekmovalnega muharjenja, saj naši domači in mednarodni rezultati že dolgo niso več naključje. Že dolgo velja še eno nepisano pravilo, in sicer, da se prvenstva odločajo na jezerih, in nič drugače ni bilo tokrat. V zadnjih letih smo izpeljali kar nekaj tekem državnega prvenstva prav na jezeru, tako da letošnje vse tri sektorske zmage (najboljši je bil Nejc Pesjak v prvi rundi, Jure Osolin v drugi in Rok Šparovec v tretji) naših tekmovalcev na naravnem jezeru v BIH prav tako niso več naključje. Ribiška družina Ljubno ob Savinji nam je z njihovimi odlično organiziranimi tekmami na njihovem ribniku zagotovo to omogočila in želimo si, da bo tako tudi naprej. Tokrat prehodni pokal trajno ostaja v Sloveniji in se že veselimo prihodnjega leta, ko bo tekmovanje RAJP zopet v Črni gori, v državi, kjer so se leta 2016 začeli mednarodni uspehi ekipe RD Bled, in hkrati tudi državi, ki je naši reprezentanci (z jedrom istih tekmovalcev) leta 2019 prinesla naslov evropskih podprvakov.

Skok na Neretvo

Kar veliko oddaljenost reke Sutjeske in samega tekmovanja smo tokrat izkoristili tudi za ribolov na reki Neretvi, ki je bila na poti. Sam sem jo prvič (in zadnjič) obiskal pred osmimi leti in se takoj zaljubil vanjo. Na njeni 225 km dolgi poti do Jadranskega morja lahko vsak najde skrit kotiček samo zase. Spanje nad starim delom mesta Konjic s pogledom na znameniti most Stara Čuprija je bilo res idilično, tako da ni čudno, da sem bil tokrat jaz prvi s palico v vodi. Prvi dan smo lovili prav v mestu Konjic (od koder se počasi zaradi zaježitve reka že spreminja v jezero), drugi dan pa v kraju

Prvaki, ekipa RD Bled

Glavatičevo. Reka Neretva je verjetno najbolj znana po eni posebni ribji vrsti, ki jo lahko najdemo zgolj še v nekaj rekah jadranskega porečja, in sicer mehokoustni postrvi (več o njej je pisal že dr. Jože Ocvirk v Ribiču, 1–2/2018). Čeprav smo jo nekateri izmed nas ujeli že prej, je bila želja po njenem srečanju zopet velika. Z veseljem lahko zapišem, da je v reki stalez omenjene postrvi zelo velik, saj je med ribolovom večina med nami ujela vsaj eno, nekateri pa tudi več, čeprav je po naših izkušnjah v tamkajšnjem delu reke prevladujoča riba potočna postrv, mogoče pa je ujeti tudi lipana in redke šarenke. Občasno smo sicer pomislili o ulovu še ene posebnosti Neretve, ti. glavatice, ki je pravzaprav soška postrv, a so tam izjemno redke, praktično izumrle; sreče z uspehom tam nismo imeli niti mi.

Kot že omenjeno, sem dolgih osem let čakal na ponovni ribolov na Neretvi. Dva dneva sta ob izjemno prijaznih domačinih minila zelo hitro in obljubil sem si, da se bom tokrat vrnil hitreje. Priporočil bi jo prav vsakemu muharju, saj je v drugi polovici leta, ko se vodostaji v Dinarskem gorovju že umirijo, lepo muhariti tudi s suhimi muhami in potezankami.

Jure Osolin

RIBOLOV SOMOV V BREŽICAH

Slovenija je rajska dežela in zeleno srce Evrope. Živimo v deželi z neverjetno geografsko raznolikostjo in biotsko pestrostjo, ponašamo se z bogato naravno in kulturno dediščino. Smo prometno dobro urejena in varna država, kjer živimo pridni in gostoljubni ljudje. Ljubimo naravo, šport, cenimo dobro hrano in radi nazdravimo. Ponosni smo na svoje gozdove, vinograde, morje, jezera in reke.

Človek je bil od nekdaj ribič in lovec. Nagon, občutek in željo po lovu imamo zapisano v genih. Lov in ribolov sta se spreminjala z načinom življenja, ki ga je narekoval tehnološki razvoj. Skozi čas so se spreminjale tehnike ribolova in tudi namen ter njegov smisel. V osnovi je bil ribolov namenjen prehrani. Tovrstne potrebe v razvitem svetu ni več, ker je ceneje kupiti ribo, kot jo loviti, v nas pa je ostala želja po lovu, ribolovu, neposrednem stiku z naravo.

Dandanes je ribolov najbolj priljubljen šport in rekreacija človeške populacije na Zemlji. Samo v Evropi je registriranih 40 milijonov športnih ribičev. Za mnogo ljudi je športni ribolov še več kot samo hobi ali zabava. Športni ribolov je za marsikoga postal način življenja, razmišljanja in bivanja. Dandanes je športni ribič skrbnik voda, je vest človeštva, ki vztrajno uničuje planet, na katerem živimo. V svoji skrbi za vode in ribe, v svoji ljubezni do narave se je športni ribič pripravil odpovedati tudi ulovu, ki je bil še nedavno edini pravi smisel. Ribolov sta strast in veselje, ki ju športni ribiči ne pogojujemo več s smrtjo ulovljenega. Športni ribič je zadovoljen z dnevom, preživetim v naravi, kjer ga nič ne moti pri ribolovu, presrečen pa je, če dan konča z lepo ribiško fotografijo in pogledom na živahno, zdravo, lepo ribo, ki odplava nazaj v svoj tolmun ali brzico. Miselnost in praksa »ujemi in spusti« se je med športnimi ribiči razširila po vsem svetu. Ribiči v želji po ribiških pusto-

lovščinah zahajajo tudi v najbolj oddaljene in nedostopne dele sveta zato, da zadovoljijo strasti, ki ji rečemo športni ribolov. Kot športni ribiči se bomo učili in gradili vse življenje. Za nas je riba največ vredna, ko je v vodi. Naša glavna skrb je varovanje narave in življenja v vodi in ob njej.

Voda je vir življenja in Posavci smo zelo navezani na vodo. V Posavju vzredimo največ rib v Sloveniji, spoznamo se na akvakulturo in smo strastni športni ribiči. Avtor prve knjige o ribah v slovenskem jeziku je bil rojen v Brežicah. Tudi biblijo sladkovodnega ribištva Popolnega ribiča Izaka Waltona je v slovenščino prevedel Posavec, prvi ribiški vodnik po Posavju prav tako. RD Brežice gospodari s prvim trofejnim revirjem za lov soma v Sloveniji. Trdno smo odločeni ohraniti življenje v naših vodah in ob njih. Posavje je čudovita turistična destinacija, ki vabi vse ljudi, željne oddiha, aktivnosti v naravi, odlične hrane in vina. Zlasti ribiči boste iz Posavja odnesli nepozabne spomine, dobro pa bomo poskrbeli tudi za vaše družine in prijatelje.

Sava je reka srednje in jugovzhodne Evrope, največji pritok Donave in najdaljša slovenska reka. Povezuje nas s Hrvaško, Bosno in Hercegovino ter Srbijo. Dolga je skoraj tisoč kilometrov, njeno porečje pa meri skoraj sto tisoč kvadratnih kilometrov. Mnogi Savo navajajo kot severno mejo Balkanskega polotoka. Njene brežine naseljuje več kot 250 različnih vrst ptic, zgornji in srednji tok slovenske Save pa sta prestolnica kralja sladkih voda – sulca. Slovenci gospodarimo z izvornim tokom Save, največjim pritokom Donave, ki je največje porečje na svetu.

V Posavju, od Radeč pa skoraj do Mokric, je Sava ukročena. Tod reko izkoriščajo za pridobivanje električne energije, vendar Sava nudi tudi izjemne možnosti za športni ribolov in razvoj ribiškega turizma. Reko obdajajo prijazni griči, na njih pa gozdovi, vinogradi in slikoviti srednjeveški gradovi. Idilična pokrajina kar kliče k oddihu in rekreaciji. Radeče, Sevnica, Brestanica, Krško in Brežice so posavska mesta, ki se zadnja od Save poslovijo pri Mokricah. Z izgradnjo akumulacij je Sava spremenila svoj značaj, v njenih globlinah pa kraljuje som, največja evropska sladkovodna riba.

Som naseljuje donavski bazen in vse vode, ki se stekajo v Elbo in Baltičsko morje. Proti vzhodu živi še v pritokih Kaspijskega, Azovskega in Aralskega jezera. Na severu je redkejši na polotoku Jutland, na Švedskem in na Finskem. Najdemo ga še v porečju Neve, v Ladoškem jezeru, v Franciji pa v reki Doubs. Zadnjih 25 let je nastala prava eksplozija populacije soma v španski reki Ebro, kamor se zgrinjajo številni športni ribiči z vsega sveta po svojo trofejo. Ker je lov v glavnem po sistemu ujemi in spusti, se populacija somov v Ebru še vedno veča, primerki pa že krepko

Som iz trofejnega revirja RD Brežice

Bučkanje na Brežiškem jezeru

Zvone Hotko s somom, ki ga je ujel v Brežiškem jezeru.

Domen in eden njegovih kapitalcev iz Save

Dober vodnik, prava vaba in uspeh je zagotovljen.

presejajo težo stotih kilogramov. Na Ebru radi lovimo tudi številni slovenski ribiči. Pri nas so že deset let prej vložili prve some v reko Vipavo. Zdaj ga ribiči uspešno lovijo, somu pa ni »uspešno« iztrebiti nobene domorodne ribe.

Boj z velikim somom so sanje slehernega ribiča, dogodek pa se globoko vreže v spomin za vse življenje. Če soma še niste ujeli, pridite v Posavje!

Glavinjare – po mojem mnenju najboljše vabe tako za lov soma kot za sulca.

O somu

Spoznajmo to tako posebno ribo z latinskim imenom *Silurus glanis*. Som ima veliko, široko in zelo sploščeno glavo ter valjasto telo, ki se od začetka predrepne plavuti hitro zožuje in postaja vedno bolj pokončno ploščato. Okoli velikih ust ima tri pare brkov oziroma tipalk – en par daljših in dva para krajših, ki so enakomerno razporejene na spodnji čeljusti. V gobcu ima ščetinaste zobe. Oči ima majhne in naprej pomaknjene proti temenu. Telo je brez lusk in zelo sluzasto. Hrbet je temen, skoraj črn do rjavo zelen z modrikastim odsevom. Boki so svetlejši in olivno zeleno marmorirani, trebuh pa umazano bel. Hrbtina plavut je zelo majhna in kratka, prsni plavuti pa sta precej večji in močnejši od trebušnih. Predrepna plavut je zelo dolga, saj obsega skoraj polovico telesne dolžine soma in sega vse do zaokrožene repne plavuti. Vse plavuti so temne, le spodnje pri starejših osebkih dobijo rdečkast odsev.

Spolno dozori med tretjim in četrtem letom starosti pri dolžini 70 centimetrov. Drsti se maja do julija v plitvinah ob obraščenih brežinah, pogosto tudi na poplavljenih območjih. Samica v gnezdo, ki ga pripravi samec, odloži 30.000 lepljivih iker na kilogram svoje teže. Samec jih varuje do izvalitve, kar traja približno dva tedna. Tudi pri nas ga umetno razmnožujejo za poribljavanje in prehrano ljudi. Za uspešno drst potrebuje vodo, ki ima vsaj 18 stopinj Celzija. Po drsti se somi spet vrnejo v globlje dele vodotokov. Som zraste do tri metre v dolžino, po nekaterih podatkih iz literature tudi do pet metrov. Som pri dolžini enega metra po navadi tehtta šest kilogramov, pri dolžini dveh metrov pa 50 kilogramov.

Som je torej naša največja sladkovodna riba. Zaradi velikosti in borbenosti je nadvse zanimiv športnim ribičem, zaradi hitre rasti ribogojcem, zaradi okusnega belega mesa brez kosti pa ljudem, ki uživajo v ribjem mesu. V Sloveniji je pritisk ribičev na populacijo soma kar velik. Številni ribiči si želijo ujeti veliko ribo. Som je zelo trdoživa in prilagodljiva riba in z zaježitvijo naših rek se širi njegov življenjski prostor. Kljub temu bi v naših rekah lahko živelo veliko več somov. Ribiči jih zelo previdno vlagajo v strahu, da bi jim pojedli druge ribe. Strah je popolnoma odveč, kajti tako v porečju Ebra v Španiji kot v porečju reke Pad v Italiji sta se s populacijo soma izjemno povečali tudi populaciji smučev in krapov.

Ribolov somov

Na soma vijačimo s težjim priborom za vijačenje. Utrujanje velike ribe je veliko enostavneje iz čolna kot z brega. Ker pričakujemo

prijem velike ribe, mora biti temu primeren tudi pribor. Soma ribiči najpogosteje lovijo z velikimi žlicami ali silikonskimi ribami na trnku jig. Lahko ga lovimo tudi z večjimi voblerji, kar je še poseben užitek, vendar pa zadnja leta lovci na soma najraje uporabljajo tako imenovane cikade ali glavinjare. Vaba je razmeroma majhna, kompaktna, težka in odlično vibrira, kar soma očitno vznemirja. Z lahkoto jo mečemo tudi zelo daleč in jo vodimo pri dnu, kjer se somi zadržujejo največ časa. Tako na Ebru kot na Padu se je tudi v Posavju pokazala kot najučinkovitejša vaba za soma, primerna tudi za navpično vijačenje (angl. vertical jigging).

Ponekod so razvili posebno tehniko ribolova na soma, pri kateri ga vzdražijo z bučkanjem. Ribič z leseno bučko na poseben način udarja po vodi, pri čemer nastaja določen zvok, ki soma zvabi z dna. Pri nas to ni tradicionalna tehnika ribolova na soma, jo pa poznamo. Bučko lahko kupite v vsaki boljše založeni ribiški trgovini, zajetja na Savi pa so idealna za bučkanje. Pa ne samo za bučkanje, na spodnjih savskih akumulacijah so že postavljene tekmovalne trase, ki zadovoljujejo najvišje zahteve za organizacijo velikih ribiških tekmovanj, in sicer tako beličarskih kot kraparskih. Brežiško jezero je s svojimi kapitalnimi somi že vzbudilo zanimanje številnih domačih in tujih ribičev. Za sodelovanje pri filmu o lovu soma, ki ga snemamo v Posavju, nam ni bilo težko pritegniti srbskega proizvajalca najboljših glavinjar, ne hrvaškega proizvajalca prestižnih ribiških čolnov za ribolov na sladkih vodah. Pridružila se nam je še lepa skupina testnih ribičev od blizu in daleč. Vse boste lahko že to jesen gledali na svojih TV-ekranih.

Umetna vzreja soma je osvojena. Povpraševanje po somu bi bilo veliko večje, če bi ga ljudje znali pripravljati ali pa bi ga vsaj poskusili. Somovo meso je cenejše kot ščukino ali smučevo, čeprav ima manj kosti, nima lusk in ga je lažje očistiti. Večjemu somu je treba pred pripravo odstraniti kožo in maščobo, ki se nabira predvsem na hrbtu in repu. Ko ju odstranimo, ostane čisto belo meso, praktično brez kosti in odličnega okusa. Kose lahko oblikujemo po želji; primerni so za kuhanje, pečenje, cvrtje, dimljenje in daljše zamrzovanje.

Nalijmo si čistega vina: Posavje je pravi pokrajina za vse ljudi, potrebne oddiha in rekreacije. Čakajo vas naše reke in jezera, toplice, kolesarske steze, odlična gostišča, golf igrišča in dobro podkletene zidance, gozdovi, gradovi in muzeji, predvsem pa prijazni in gostoljubni ljudje. Pri nas je doma cviček, pa tudi odlična modra frankinja in izjemne penine. Tudi z okusom pišečke marelice. Repnice lahko vidite in doživite samo pri nas. »Ribe in vino naredijo življenje lepo!« Spomin na some iz Posavja vam bo vedno izvilil nasmeh na obraz in globok nostalgichen vzdih. V Posavje se boste radi vračali.

Naj vam še enkrat ponovim svojo definicijo razvitega ribiškega turizma: »Tam, kjer je razvit ribiški turizem, so vode čiste, polne zdravih rib, ljudje pa so srečni, bogati in gostoljubni ter vedno in za vsako ceno pripravljeni ščititi naravno okolje, v katerem in od katerega živijo.« Dobrodošli v Posavje in dober prijem!

Stane Omerzu

ŠPORTNI RIBIČI DRUŠTVA UPOKOJENCEV BAKOVCI SO SE IZKAZALI PRI RIBOLOVU

Ob praznovanju tedna starejših občanov je Društvo upokojencev Bakovci pripravilo meddruštveno ribiško tekmovanje, ki se ga je ob ribniku Vigali v Bakovcih udeležilo 41 ribičev iz osmih društev upokojencev z levega in desnega brega reke Mure. Med ribiči - upokojenci je ribolov potekal kar nekaj ur. Za tekmovanje je skrbel Štefan Šeruga, športni referent pri Društvu upokojencev Bakovci.

Ob koncu ribiškega tekmovanja so stehali ulovljene ribe, saj je tekmovanje potekalo po načelu ujemi in spusti, pri čimer so športno, s trnkom in različnimi vabami lovili sladkovodne ribe, predvsem krapovce.

Ob koncu tekmovanja so se vsi skupaj zbrali v Športno-rekreativnem centru v Bakovcih, kjer so razglasili rezultate s tekmovanja. Vsem ribičem, posebno še trem najboljšim, se je za sodelovanje zahvalila in ribičem čestitala predsednica Društva upokojencev Bakovci **Marija Kočar**.

Najboljši trije z največ ulovljenih rib so prejeli pokale, medalje in priznanja. Največ ulovljenih rib je ulovil **Branko Karas**, Društvo upokojencev Kapela, in sicer 29 kg. Drugo mesto je zasedel **Bojan Meričnjak**, Medobčinsko društvo invalidov Murska Sobota, z 20,02 kg ulovljenih rib, tretje mesto pa je pripadlo **Jožetu Cenerju**, Društvo upokojencev Bođonci - Zenkovci - Brezovci, ki je ujel 16.035 kg rib.

Skupaj je 41 ribičev ujelo kar 240 kg rib. Najboljši je ujel predvsem babuške in krape. Povedal je, da je na tekmi odločila predvsem ribiška sreča, saj so vsi sodelujoči dobri in zagnani ribiči.

Jože Žerdin

Ribiči Društva upokojencev Bakovci se radi družijo tudi na ribiških tekmah. Foto: Jože Žerdin.

BLIZU CILJA

Ni prav veliko dogodkov in dosežkov, s katerimi se lahko pohvalimo v širši javnosti. Izjema so dobro organizirane prireditve in ribiška tekmovanja. Rezultati le-teh in kapitalni ulovi pa ostanejo znani ribiški srenji. Razna čiščenja okolja, ki jih redno organiziramo ribiči, so v širši skupnosti bolj ali manj neznana. Posebno zato, ker so bolj kot ne sizifovo delo. Že kmalu po očiščenju je stanje v naravi skoraj enako kot pred akcijo. Zdi se, da podjetja, ki bi morala skrbeti za naravo, sistemsko ne naredijo ničesar. Ukinitev ekoloških otokov na mnogih lokacijah ne prispeva k varovanju okolja. Zbirni centri pogosto odklanjajo odpadke, ki jih ni mogoče prodati ali reciklirati.

Lokalna sredstva obveščanja zelo rada objavijo uspehe širše skupnosti. Naj opozorim na dokončanje del pri sanaciji vodne ujme v Tržiški Bistrici, kjer so gradbena podjetja, lokalna skupnost in država odlično opravili svoje delo. Dolina nad Tržičem, skozi vas Čadovlje, skozi Dovžanovo sotesko in naprej v Jelendol je čudovito sanirana. Brežine reke so zgledno sanirane, železne ograje ob cesti je zamenjala prijaznejša lesena ograja. Vsa pohvala izvajalcem. Dovžanova soteska je postala še privlačnejša za ljubitelje narave.

Na žalost pa ni nikjer zaznati naporov ribičev, ki s prostovoljnimi delom pripomorejo k saniranju tega bisera narave. Del krivde nosimo ribiči sami, saj z našim delom premalo seznanjamo sodelavce pisnih medijev. Del krivde nosijo tudi mediji sami, ki zelo radi objavljajo sestavke s fotografijami znanih politikov, ribiči pa smo bolj ali manj anonimni.

V zadnjih dneh oktobra 2018 je bila v porečju Tržiške Bistrice huda vremenska ujma. Narasle vode so s seboj nosile velike ko-

ličine vejevja in dreves ter posledično zaježile ozka mesta reke. Količine vode nad zaježitvami so hitro naraščale, dokler se jez ni podrl in povzročil poplavnih vod. To se je zgodilo na več mestih, posledično je podrl več mostov, spodjedlo brežine, odneslo dele cest in celo en objekt ob Tržiški Bistrici v Tržiču. Voda je zaradi zaježitev hitro naraščala, poplavljala travnike in njive in potem tudi hitro upadala. Ker se je to zgodilo ponoči, se posledicam ni bilo mogoče izogniti. Docela vidne so bile šele zjutraj. Velika količina rib je ostala na obrežnih travnikih. Takoj naslednji dan so začeli odpravljati posledice na infrastrukturi. Vsi deležniki, vključno z ribiči, smo najprej želeli zaščititi premoženje lokalnih prebivalcev in omogočiti varen dostop prebivalcem idiličnih zaselkov do šol in služb. Posledice na vodnem življu smo začeli odpravljati pozneje.

Najprej smo opravili inventarizacijo na mestih, na katerih je bila narejena leto poprej. Rezultat je bil katastrofalen: v svetovno znani Dovžanovi soteski je ostalo le 25 % prejšnje

Za Dovžanovo sotesko

Pod slapiščem

populacije, povečini le enoletnih postrvi. Odraslih rib je bilo le za vzorec.

Inventarizacija v spodnjem toku Tržiške Bistrice je pokazala nekoliko boljšo sliko. Pri kampu Trnovc v Dupljah je ostalo 38 % nekdanje populacije, odraslih rib skoraj ni bilo.

Kaj storiti? Prepovedi ribolova v Tržiški Bistrici nismo želeli uvesti, saj bi izgubili informacijo o izboljševanju populacije. Po drugi strani pa je mnogo ribičev, ki lovijo na način ujemi in spusti. Preostane le intenzivno vlaganje na prizadeta območja. Ocenili smo, da bomo situacijo sanirali v petih, šestih letih.

V letu po vodni ujmi smo vložili 120.000 primerkov zaroda potočne postrvi, približno 2600 mladic različnih velikosti (iz naših gojitvenih potokov), 1646 kg merskih potočnih postrvi in 400 kg šarenke (ki je prej že pet let nismo več vlagali). Glede na pogosto kalno vodo zaradi sanacijskih del na infrastrukturi je bilo športnega ribolova bistveni manj. Uplenjenih je bilo le 365 kg rib. Posledica je bila manjši prihodek od turističnih kart.

Lani smo vložili 1245 kg merskih potočnic, veliko količino mladic in zaroda potočne postrvi. Tudi v tem letu je bila pogosto kalna voda, zaradi česar je bil ribolov otežen. Dobra stran tega pa je, da je bilo uplenjenih le 380 kg postrvi.

Tudi v letu 2021 smo začeli z intenzivnim vlaganjem. Konec marca je bilo prvo veliko vlaganje; le-to poteka »na obroke«, kadar so za to izpolnjeni potrebni pogoji. Načrtujemo, da bomo v tem letu vložili najmanj 1200 kg merskih potočnic, 400 kg šarenk kot dopolnilno vlaganje in najmanj 50.000 kosov zaroda.

Glede na intenzivno vlaganje (v Tržiču imamo ob nekdanji tovarni BPT bazen za vzrejo merskih potočnic) menimo, da bomo stanje po vodni ujmi sanirali že v prihodnjem letu. Velja poudariti, da je proces gojitve postrvi nekoliko daljši: odlov postrvi iz ribogojnih potokov, smukanje in vzreja mladic v ribogojnici, vlaganje mladic v gojitvene potoke, preselitev enoletnic v vzrejni bazen v Tržiču in vlaganje v ribolovne revirje. Uspeh sanacije po vodni ujmi velja pripisati mnogim prizadevnim članom, najbolj pa ribogojni ekipi.

Pri sanaciji po vodni ujmi smo že blizu cilja. Zadnji rezultati inventarizacije Zavoda za ribištvo, rezultati intervencijskih izlovov in ocene ribičev kažejo že boljšo sliko. Po njihovem mnenju je v splošno zadovoljstvo stanje najmanj enako, kot je bilo pred vodno ujmo.

Jožef Smolej

RIBIŠKA DRUŽINA RADOVLJICA MED PREJEMNIKI PRIZNANJ POLICIJE

Za širjenje varnostne kulture, za zasluge in prispevek k razvijanju in krepitvi varnosti, za pomoč Policiji ali za sodelovanje in pomoč v posameznih varnostnih akcijah Policija podeljuje priznanja. Podelitev, postopek in nošenje ureja pravilnik o priznanjih Policije. Znak Policije za sodelovanje Policija podeljuje fizičnim osebam in pravnim osebam civilnega in javnega prava.

Na letošnji slovesnosti ob 30. obletnici osamosvojitve in prazniku dnevu slovenske Policije, ki ga policisti praznujejo 27. junija, sta namestnik generalnega direktorja Policije mag. **Stanislav Vrečar** in direktorica Policijske uprave Kranj **Melita Močnik** podelila priznanja Policije najzaslužnejšim

Matej Šparovec, gospodar RD Radovljica, ob sprejemu priznanja iz rok namestnika generalnega direktorja Policije mag. Stanislava Vrečarja. Foto: arhiv PU Kranj.

policistom in delavcem Policije, fizičnim osebam in predstavnikom pravnih oseb.

Med letošnjimi prejemniki je bila tudi **RD Radovljica** kot pravna oseba civilnega prava, ki je prejela bronasti znak Policije za sodelovanje. Predlog za podelitev je podala lokalna Policijska postaja Radovljica za dolgoletno sodelovanje pri varstvu in ohranjanju narave, preprečevanju nezakonitega ribolova in razvoju dobrih partnerskih odnosov v skupnosti. Priznanje sta v

imenu RD sprejela predstavnika RD Radovljica **Matej Šparovec** in **Roman Zupanc**.

Ribiči smo na prejeto priznanje ponosni, saj potrjuje pravo pot in smisel sodelovanja, zlasti med policisti in ribiškimi čuvaji. V imenu članov RD se Upravni odbor RD tudi po tej poti zahvaljuje za izkazano zaupanje.

Roman Zupanc

TRADICIONALNO DRUŽENJE ČLANOV KOROŠKE RIBIŠKE DRUŽINE

Zadnjo soboto v avgustu je potekalo tradicionalno druženje članov Koroške ribiške družine, ki se imenuje Car-carica in je potekalo na trasi Renar v Libeličah.

V močni konkurenci je postala carica gospa **Danica Merc**, ki je premagala vso moško konkurenco. Prvi spremljevalec je postal gospod **Janko Golob**, drugi pa gospod **Mirko Preglau**, ki je tudi vsakoletni organizator tega druženja. Carici Danici Merc iskreno čestitamo in ji še vnaprej želimo mnogo uspehov.

*Tadej Paradiž,
predsednik KR D*

Tradicionalno druženje članov Koroške ribiške družine je bilo naklonjeno Danici Merc, ki je postala carica druženja. Foto arhiv KR D.

MLADA, A USPEŠNA SULČARJA

Nadobudna mlada ribiča iz RD Kočevje, Zal Hočever in Gal Črnkovič, stara 14 let, sta se v soboto, 2. oktobra, že zgodaj zjutraj skupaj z Galovim dedijem, ki je bil zadolžen za njuno varnost in nadzor nad ribolovom, odpravila na sulčelov na reko Kolpo.

Ribolov se je začel že zgodaj zjutraj v kraju Vas, Občina Kostel, na ribolovnem mestu, ki ga imenujejo Bela vrba. Nekaj čez šesto uro zjutraj je Zal začutil močan prijem. Takoj smo ugotovili, da je prijel velik sulec.

Gal je Zalu takoj priskočil na pomoč. S skupnimi napori jima je prav zajetnega sulca uspelo uspešno spraviti na varno v podmetalko in na obalo.

Meritve so pokazale, da je bil sulec dolg lepih 78 cm. Takoj po fotografiranju sta ribič in njegov ribiški partner lepota vrnila v njegovo domovanje. Verjetno ni treba poudariti, da je bilo Zalovo in Galovo veselje nepopisno in za vse nas nepozabno. Mladima ribičema želim uspešen lov še naprej in *dober prijem!*

Jože Poštrak

Štirinajstletni Zal Hočever z ulovljenim sulcem, dolžine 78 cm, iz Kolpe v vasi Vas (pri Beli vrbi).

DRUGI POSKUS

Za eno zgodnejših števil letošnjega Ribiča sem prispeval članek, kako smo lani novembra tri dni zapored lovili na Malem grabnu v Ljubljani in nič ujeli (razen ščuke, ki je zagrabila na dve zrni koruze). Kar malo žal mi je bilo, da smo naredili tako slabo »reklamo« vodotoku, ki je sicer precej poln rib vseh velikosti in vrst. Da bi obranili čast revirja, smo se s fantoma znova odpravili na ribolov na Mali graben.

Tokrat smo lovili dva dni: najprej s Filipom, teden ali dva pozneje pa še s Timom. O tem sem razmišljal precej dolgo, skoraj predolgo, kajti kmalu bi zamudili pravi čas – s Filipom sva namreč lovila zadnjo avgustovsko nedeljo, s Timom pa dva tedna pozneje. Lani nas je prehitelo jesensko deževje, ki

še toliko bolj. Za začetno točko najinega ribolova sva izbrala jez – precej primerna točka, kajti jez na Vrhovcih je v bistvu rojstni kraj Malega grabna. Iz smeri Polhovega Gradca priteče Gradaščica, ki se pod jezom razdeli na Mali graben in manjšo Gradaščico, ki tečeta do Ljubljane. Takoj, ko sva avto parkirala pri jez, naju je

Največji klen, ki je prijel. Tisti, ki se je z nama le igral, je bil mnogo večji.

V Malem grabnu prebivajo lepi kleni.

Tim z nemškimi ovčarjem pod jezom na Vrhovcih

je iz spodnjega dela reke »odplaknilo« ribe v Ljubljano, tako da smo se letos odločili za ribolov precej višje po toku. Za hitenje je bil še en razlog – Mali graben so namreč poleti začeli prekopavati in pred vsemi posegi v strugo seveda sledi elektroodlov, tako da smo se namenili k njegovim še nedotaknjenim odsekom.

Da bi take odseke našli, smo se dan pred prvim ribolovom, v soboto popoldne, z avtom odpravili raziskovat, kje bi s Filipom naslednji dan lahko lovila. Nekaj smo jih našli, a ni bilo preprosto, kajti brežine Malega grabna so poleti skoraj povsem zaraščene. Ko smo imeli to »pod streho«, pa sva šla Filipu kupiti malo višje škornje, take do kolen, kajti priložnosti za brodenje po vodi je na omenjeni reki precej.

Naslednji dan zjutraj je bilo sveže, ko sva prišla do vode, pa

»posvojil« lokalni nemški ovčar, ki je ostal z nama prve pol ure ribolova. Odločila sva se za vijačenje, za vabo pa izbrala manjše silikonske vabe in blestivke, velikosti 3 (najmanjša dovoljena). Prvih 20 minut je bila edina žival, ki sva jo videla, pes, ki se je odločil, da bo šel z nama. Nato pa je Filip zaklical: »Postrv sem imel! 40-centimetrski postrv mi je zagrabila in ko sem zategnil, je nekajkrat stresla glavo in se snela!« Dogajanja sicer nisem videl, a izraz na njegovem obrazu je povedal vse. V grabnu so pogosti sulci, prisotne pa so potočne postrvi in tudi šarenke. Prav šarenka naj bi bila nesojeni Filipov ulov, saj jo je izdal rožnati pas na trupu. Kmalu sta na kopno sicer »prišla« dva manjša klena, ujeta na blestivko, a cmok v grlu je ostal.

Nedolgo zatem sva se premaknila po toku navzdol, kjer pa

Najprej nama je prišla lepa potočnica.

Met ali dva pozneje je prijel tale sulček, ki se je pogumno pogнал za blestivko, veliko kot njegova glava.

naju je čakal kar precejšen šok – velike jate res velikih podusti so se premikale le nekaj metrov pred nama. A težava je bila, da jih nikakor nisva uspela premamiti. Imela sva le opremo za vijačenje, tako da sva poskušala z umetnimi muhami in malimi silikoni, a brez uspeha. Ko sem vprašal Filipa, kaj se mu zdi hujše, da loviš in ni rib ali da so ribe vse okoli pa ne želi nobena prijeti, je rekel, da slednje. A tudi prijemale so. V množici rib so bili kleni in tisti, ki sva ga ujela, je meril slabih 40 centimetrov. Nato pa je bil znova čas za salmonidne vrste. Kakšen meter pred bregom je sprva malo plašno, nato pa precej pogumneje zagrabil vabo manjši sulec. Ko sva ga imela že skoraj v rokah, se je s tresenjem uspel sneti s trnka in odplaval stran. Res nisva imela sreče s salmonidi. Kakšnih 30 metrov stran pa je plosknilo – veliko večji primerek sulca je »zaraubal« v plitvini in manj kot pet minut pozneje se je tudi ta riba znašla pred nama. Dolg je bil okoli metra in plaval je po toku navzdol povsem blizu brega, tako da sva ga lahko občudovala. Res dobro ribolovno mesto smo našli v soboto popoldne – polno različnih rib, ki so mirno plavale mimo, nekaj pa nama jih je uspelo tudi ujeti.

Preselila sva se na naslednje mesto in kmalu po začetku lova sem vrgel blestivko na grm. Voda okoli njega je bila pregloboka za moje škornje, ki so segali le do kolen, in bil sem v kar velikih škripcih. Ko sem že razmišljal, da bom povlekel, pa naj bo, kar bo, se je iz grma ob vodi pojavil Tomi. Čuvaj Tomi Artač je s starejšim sinom prišel pogledat, kdo lovi, in hitro sem ga prosil za pomoč. Imel je namreč visoke škornje, tako da je brez težav šel v globljo vodo in rešil mojo najljubšo in najuspešnejšo blestivko. Prav neverjetno se mi je zdelo, da je lani poletel, ko sem s fantoma lovil na Ljubljani in smo plovec zapletli visoko v veje, s čolnom mimo prišel Tomi s sinom, ki je takrat splezal in nam rešil navezo ter letos poletel znova. Tomi z mlajšim sinom Benom hodi na elektroodlove, s starejšim Samom pa rešuje naše vabe in plovce. Vsaj videti je tako ... Vseeno pa zadeva ni trajala dolgo. Ko sem se pogovarjal s fantoma, je Filip uporabil rešeno blestivko in lovil z njo, vse dokler je ni vrgel na vejo kakšnih deset metrov nad sabo. Tam pa je niti Tomi niti Samo nista mogla rešiti. In tako je šla po gobe še ena vaba.

Tomi in sin sta nama predlagala novo mesto za ribolov, nekaj sto metrov naprej. Ko sva se s Filipom prebila skozi grmovje in prišla do vode, sva zagledala jate podusti, ki so se mirno pasle.

Ribič iz Estonije, ki je muharil s sinom na hrbtu. Rekel je, da takole ni veliko uspeha, saj se fant začne precej glasno pritoževati, ko se prenehata premikati, tako da ni veliko časa za stanje in metanje.

Znova sva se jim kar pošteno posvetila, a brez uspeha. Je pa morda največji klen, kar sem jih kdaj videl, iz grma »skočil« za Filipovo vabo, kakšne pol ure pozneje pa še za mojo. Nekaj centimetrov pred vabo si je premislil in obrnil stran. »Filip, prepričan sem bil, da je že moj,« sem rekel. »Ja, tudi jaz sem bil,« mi je odgovoril. Polna vtisov sva zapustila lovno mesto – precej navdušena nad ribjim bogastvom, ki sva mu bila priča, a rahlo grenak priokus je ostal – zaradi pobeglih salmonidov, neješčih podusti ter klena na koncu, ki sva ga oba že videla na trnku.

Ko sva doma povedala, kako nama je šlo, je Tim komaj čakal, da še on pride na vrsto – in tudi je. Tudi naju je že takoj zjutraj posvojil isti nemški ovčar, ko sva prispela do vode, in nama pozneje povzročil nekaj težav, ko sva želela fotografirati ribe (on pa se je želel z njimi igrati). Kaj kmalu sem namreč tik pod jezom ujel mersko potočnico. Nekaj metov pozneje je na skoraj istem mestu Tim potegnil ven še malega sulca, sulčka. »Prvi sulec v naši družini,« je dejal, »letos mi pa res gre« (prvega linja v naši družini, sedaj še sulca ...). Ujela sva še nekaj klenov, potem pa sva se sprehodila po toku navzdol. Znova sva se ustavila na mestu, kjer sva s Filipom videla množico rib, in tudi tokrat ni bilo dosti drugače. Lovila sva klene, se ukvarjala s potočno postrvjo, ki je plavala okoli in je nikakor nisva uspela premamiti (ugibala sva, če ni celo tista, ki sva jo ujela višje, pa zato ne želi več prijematil!), ko je kar naenkrat Tim zavpil: »KAJ? Pogledaj podusti!« »Ja, Tim, saj sva ti rekla s Filipom, da je podusti res veliko v Malem grabnu.« Očitno nama ni verjel, dokler se ni sam prepričal. Tudi tokrat z njimi nisva imela uspeha, sva pa videla nekaj, česar doslej nisem še nikoli. Mimo naju je prišel estonski ribič, ki je muharil. Na hrbtu je v nosilki nosil kakšno leto starega sina. Očitno je mogoče muhariti tudi tako. Tako kot midva sta tudi onadva ujela nekaj klenov. Znova sva se premaknila po toku navzdol. Pred seboj sva imela jate velikih podusti, ki so sprva celo kazale zanimanje za kruh, ki sva ga ponujala, a kaj kmalu so namesto podusti za kruhom začeli hiteti pisanci. Tudi Tima sem vprašal, kaj je hujše: ko loviš in ni rib ali pa takole, ko vidiš ribe pred seboj, pa nočejo prijeti. Pa je rekel, tako kot njegov brat poprej: »Tole je hujše, ko imaš velike ribe, a jih ne moreš ujeti.« Pozneje sva uspela pretentati še nekaj klenov in se popoldne odpravila proti domu.

Če smo lansko jesen obupavali nad spodnjim tokom Malega grabna, ko so ribe že odplavale v Ljubljano, pa se je letos zgornji tok istega revirja izkazal za dobitno kombinacijo in vsi trije komaj čakamo, kdaj se bomo vrnili nazaj in morda v tretje uspeli pretentati tudi kakšno podust.

Blaž Dominik

RAZLOGI ZA LASTNO VEZANJE UMETNIH MUH

Razlogov, zakaj naj muhar začne in nadaljuje z vezanjem svojih muh, je veliko. Prav tako je veliko tudi že napisanega na to temo in vsakdo, ki je muhe kupoval ali jih še vedno kupuje, verjetno ve za slabe strani odvisnosti od vezalcev in ponudbe v trgovinah. Tudi stroškovno zadeva okoli nakupovanja ni zanemarljiva, čeprav bi osebno ta vidik postavil na zadnje mesto. Toliko je namreč drugih, pomembnejših razlogov, ki govorijo v prid samostojnemu vezanju muh, da sem se tokrat odločil, da jih bom nekaj tudi omenil. Čeprav je zadeva zelo subjektivna in vsak gleda na vezanje muh s svojimi očmi, je vendar nekaj splošnih dobrih strani samostojnega vezanja, ki so po mojem mnenju dovolj, da pretehtajo na tehtnici med vezanjem in nakupovanjem. Mnogi med nami pa kreativni del muharjenja jemljemo tudi kot trenutke za sprostitev ali tudi druženja in kot pomemben dejavnik pri zagotavljanju ravnotežja v zdajšnjem (pre)hitrem ritmu življenja.

Vsem tistim, ki se z vezanjem šele spoznavajo, predlagam, naj se udeležijo katerega od osnovnih tečajev ali pa si najdejo dobrega mentorja. V obeh primerih bo začetek veliko lažji in nekaj osnovnih nasvetov izkušenih vezalcev lahko spremeni težavne začetke v veselje in zadovoljstvo. Predvsem pri izbiri orodja in osnovnih potrebščin, kot so orodje s primežem, niti, vodilke, pripomoček za zaključni vozle in po možnosti malo bolj kakovostna peresa, lahko naredimo že v začetku pomembno razliko, ki nam bistveno olajša prve korake in odpravi obilico težav, ki smo jih imeli pred desetletji. Vmes je razvoj naredil svoje in marsikaj je danes veliko lažje. Zato je zelo dobro, da mentor vse nove pridobitve in izboljšave tudi pozna. Ena od največjih prednosti je tudi, da lahko dandanes malo pozneje popolnoma sami, s pomočjo tablice ali prenosnega računalnika, z enostavnim kopiranjem vezalca na ekranu, v zelo kratkem času naredimo praktično karkoli. Pogoj je le, da imamo pripravljene vse potrebne sestavine, ki jih potrebujemo za določeno muho.

Kot sem omenil že v uvodu, bodo tokrat v ospredju predvsem razlogi, zakaj je dobro, da se lotimo vezanja. Prvi naj bo kar ta, ki sem ga že opisal, in sicer zato, ker je dandanes veliko lažje začeti in se ga lahko veliko hitreje in z veliko manj truda naučimo. Nasveti in navodila so praktično na dlani in trenutno dostopni, s tem, da vsaj na začetku uporabimo tiste sestavine, ki jih pač imamo in na tem gradimo naprej.

Naslednji pomemben razlog je, da si lahko naredimo natančno tisto, kar potrebujemo, iz materialov po naših željah in na trnkah, ki smo jih prav tako izbrali sami. Bolje, da imamo na ribolovih s seboj nekaj posnetkov, ki jih potrebujemo, jim zaupamo in smo z njimi uspešni, ki so skrbno in trdno navezani na trnkah, za katere vemo, da ne bo težav, kot pa polne škatlice sicer lepih, vendar na našem revirju precej neuspešnih muh. Ob popolni svobodi izbire lahko izdelamo predvsem vse tisto, česar v trgovinah ne moremo kupiti. Osredotočimo se na ribe v posameznih delih revirjev, njihovo obnašanje in življenjski prostor. Glede na potrebe si lahko izdelamo muhe točno določene teže, velikosti

in s podrobnostmi, ki so bistvene za uspeh v določenih delih revirjev, vendar jih običajni posnetki v trgovinah ne upoštevajo.

Kot tretji razlog lahko omenimo, da je vezanje lahko konjiček, za katerega ne potrebujemo prav veliko sredstev niti prostora, še posebno, če se zadovoljimo le z osnovnimi muhami za muharjenje na rekah. V manjši torbi lahko vse skupaj prenašamo tudi s seboj naokoli in si krajšamo čas na službenih potovanjih v hotelih ali na mestih, kjer vemo, da bomo preživeli kar nekaj časa. Dolgi zimski večeri ali pa najbolj vroči del poletnega dne, ko je zunaj prevroče za karkoli, so trenutki, ki jih lahko mirno preživimo za primežem. Vezanje za marsikoga pozneje postane celo pomembnejše od ribolova samega in marsikateri priznani vezalec to tudi neredko prizna.

Naslednji od razlogov je lahko, da pri vezanju, kmalu po osvojitvi osnovnih veščin, pustimo prosto pot naši domišljiji in inovativnosti. Potreba in želje posameznika, ki nastanejo na ribolovu samem, so velikokrat razlog za mnoge drobne »izume«, uporabo novih in novih materialov, ki so jih nekje odkrili popolnoma po naključju in jim nemudoma našli natančno določeno mesto pri vezanju. Uspešna uvedba nečesa novega, še nepreizkušenega, ki nam olajša vezavo, skrajša njen čas ali pa kakorkoli pripomore k izboljšavam, je za vezalca prav posebno zadovoljstvo.

Čeprav je vezanje v osnovi stvar posameznika in posamezen konjiček, je lahko obenem tudi razlog za druženje, še posebno v času zunaj muharske sezone. Obstaja veliko muharskih skupin, klubov in društev, žal predvsem v tujini, kjer po navadi en večer v tednu namenijo prav druženju ob vezanju. Različne tematike, načini vezanja in razni gostje udeležencem širijo obzorja, obenem pa poteka tudi prijetno druženje znancev s podobnimi interesi.

V pogovorih z vezalci doma in v tujini sem velikokrat zaznal tudi zanimiv pogled na vezanje kot dejavnost, ki jo mnogi jemljejo kot neke vrste sprostitev. V tem primeru gre večinoma za nekakšen odklop od vsakdanjih stvari, skok v drugi svet na način, ki ga poznajo mnogi prek samega ribolova, teka, glasbe ali kateregakoli drugega konjička. Vsem je skupno, da se nam med tem misli preusmerijo samo na dejavnost, ki nas tisti trenutek prevzame, in nič drugega. Tako stanje telo zaznava kot umiritev in nekakšno polnjenje baterij. Udobna namestitvev, dobra razporeditev svetlobe, skodelica najljubše pijače in izbrana glasba v ozadju je mnogim postalo kar nekakšen ritual, ki poleg ugodja na koncu prinaša tudi rezultat v pomenu končanih izdelkov.

Z nekaj izkušnjami lahko vezalec že samo s slike muhe ve, kako jo lahko naredi, da bo njen končni videz praktično enak. Na tak način se lahko dobro pripravi in opremi za ribolov na novih in neznanih revirjih. Pri tem imam v mislih predvsem muharska potovanja na mesta, kjer se ribolov, ribje vrste in uporabljene muhe precej razlikujejo od tega, kar poznamo pri nas. Na odročnih predelih smo namreč velikokrat odvisni zgolj od tistega, kar smo prinesli s seboj. Trgovin ni v bližini, zato je naša priprava toliko pomembnejša.

V povezavi s tem lahko omenimo še enega od razlogov, zakaj je dobro, da si lahko sami vezemo, kar potrebujemo. To je možnost, da si muhe izdelamo na mestu samem. Dandanes se redki odločijo za vezavo kar med ribolovom na rečnem bregu ali v avtomobilu. Nekoč pa je bilo to veliko bolj razširjeno. Z izkušnjami tudi večinoma že vnaprej vemo,

Umetne muhe, narejene za vzhodno obalo Kanade.

Včasih je treba posnemati rakce (angl. bonefish critter).

Morska klasika (t.i. Clouser minnow izpeljanke + half n' half)

kaj nas na določenem reviju čaka in po navadi pridemo pripravljeni. Še vedno pa nas kdaj kaj preseneti in majhen osnovni nabor vezalnih potrebščin nam lahko takrat pride zelo prav. Največkrat se to zgodi na neznanih revirjih v tujini. Takrat naše znanje vezanja in zmožnost inovacij prideta še posebno do izraza. Velikokrat je prav na tujih revirjih večerno vezanje bolj zabava in druženje, kot resnična potreba, saj smo večinoma prišli vsi pripravljene vnaprej. Ker pa vsakdo veže malo po svoje, je vedno zanimivo prisluhniti lokalnemu znanju ali pa predstaviti katerega od lastnih namigov. Velikokrat se lahko pri tem naučimo česa novega. Zadnja leta zato vedno eden od udeležencev vzame s seboj tudi osnovni vezalni pribor.

Vežanje je lahko naša najboljša povezava z muharjenjem predvsem v trenutkih, ko ne moremo na ribolov ali ko le-ta iz različnih razlogov ni mogoč (npr. poplave, neugodni vodostaji, zaprti revirji). Kot sem že omenil, so zelo primerni trenutki, ko vemo, da bomo imeli dovolj časa in miru. Velikokrat sem ob večerih v raznih hotelskih sobah na poti ali pa na smučarskih počitnicah redno polnil večino škatlic za prihajajočo sezono. Možnosti za vezanje je resnično veliko, žal pa nam je zadnjih deset let onemogočeno vezanje med potjo na letalih.

Zadovoljstvo ob uspešnem muharjenju na lastne izdelke je prav tako močan dejavnik v prid samostojnemu vezanju. Temu ob bok lahko po-

stavim tudi uporabo muharice lastne izdelave, kar pa je že popolnoma druga zgodba. Nekateri poleg uporabe lastnih muh razvijejo tudi nekakšen odpor do uporabe muh, ki jih niso naredili sami. Sam nedvomno nisem eden od njih in rad preizkušam karkoli, kar je blizu moji filozofiji videza muhe. Sicer pa se vsak odloča sam. Tudi menjava muh med znanci ali pa popolnoma naključnimi muharji, ki smo jih srečali med ribolovom, je lahko zanimiva in včasih prav zabavna.

Za zaključek sestavka sem pustil verjetno najpomembnejši vidik vezanja. Če sem pravilno preštel, je to že deseti opisani razlog, a bi moral po mnenju mnogih pristati na prvem mestu. Menim, da v muharskem svetu ne poznam nikogar, ki z vezanjem v muharjenju ni napredoval. Marsikdo je šele ob tem začel spoznavati ribje navade, njihovo hrano in umetnost njenega posnemanja. Veliko se jih je v vezanje tudi resnično poglobilo in svoj konjiček povzdignilo na popolnoma novo raven. Še vedno pa menim, da za dobrega muharja ni potrebno poznavanje muh, njihovih imen, nobenih latinskih imen žuželk ali drugih vodnih organizmov. Čeprav omenjeno znanje nikakor ne škodi in je tudi zaželeno za vse tiste, ki hočejo kaj več. Dovolj je le pazljivo opazovanje narave ter malo logičnega in kritičnega razmišljanja. Tu pa je v ospredju prav možnost vezave za lastne potrebe.

Tomaž Modic

V SPOMIN

Jonus Jašarevski

(1937–2021)

V prvi polovici marca nas je v 83. letu starosti zapustil naš dolgoletni častni član Jonus Jašarevski iz Ilirske Bistrice.

Jonus se je v RD Bistrica včlanil leta 1973, tri leta pozneje pa opravil ribiški izpit, ki ga je leta 1989 nadgradil še z izpitom za ribiškega čuvaja. Zaradi svojega vestnega tajniškega dela ter mnogih drugih ribiških aktivnosti je v letih 1979, 1987 in 2002 prejel znak za ribiške zasluge III., II. in I. stopnje, ko je postal tudi naš častni član društva in je to ostal vse do zadnjega dne.

Jonusa se spominjamo kot veselega in vedno dobro razpoloženega človeka. Vsi njegovi ribiški tovariši in prijatelji ga bomo ohranili v trajnem spominu.

RD Bistrica

Jurij Mikuletič

(1955–2021)

Na RZS smo iz oktobrske številke sorodnega glasila Lovec izvedeli, da je umrl Jurij Mikuletič, ki je širši ribiški javnosti najbolj znan po svojih akvarelih sladkovodnih lovnih rib, ki jih pozna vsak kandidat – pripravnik za ribiških izpit pri prebiranju Ribiškega priročnika.

Po izobrazbi je bil diplomirani veterinar, njegov izjemen talent pa je bilo risanje in slikanje, s čimer se je ukvarjal že od otroštva. Ob vzpodbudi staršev je začel svoj talent razvijati in že leta 1961 so v takratnem Pionirskem listu objavili njegove prve risbe. O kakovosti njegovih slikarskih del so pričale številne samostojne razstave tako doma kot v tujini (Italija, Nemčija, Češka, JAR). Čeprav se je najraje udeleževal v lovstvu in je zato med zeleno bratovščino dobro znan prek svojih umetniških upodobitev v glasilu Lovec, se je rad odzval tudi vabilu ribičev za sodelovanje. Ob obeleževanju svetovnega dneva mokrišč februarja leta 2007 je bila v organizaciji RZS in Tehniškega muzeja Bistra odprta razstava 94 akvarelov domorodnih sladkovodnih rib, narejenih za projekt Ribe v slovenskih vodah. Ravno omenjeni akvareli so postali del vsebine novega Ribiškega priročnika. Njegova zadnja slikarska dela z ribiško tematiko so bila novo narejeni akvareli posameznih domorodnih rib, ki so bili izdani kot poštna znamka ob praznovanju dneva slovenskih ribičev. Jurij Mikuletič je tudi avtor ilustracij v brošurah Domorodne vrste rib celinskih voda Slovenije in Pomembnejše ribolovne vrste slovenskega morja, ki jih je izdal Zavod za ribištvo Slovenije.

Pokojnega Jurija se spominjamo kot veselega in prijaznega človeka, ki si je rad vzel čas za lovsko-ribiška druženja in nam vsem skozi svoje slike prikazal skrite lepote narave.

Strokovna služba RZS

Josip Ajd

(1942–2021)

Ko nas življenje vodi po svojih poteh, iz množice sopotnikov izstopa kakšen svetel lik. Eden takšnih je bil tudi naš ribiški prijatelj Jože. V RD se je včlanil leta 1968. Kot vsestranski organizator je svoje znanje in voljo prenesel tudi v ribiško družino. Dolga leta je kot tajnik v Športni zvezi Ruše deloval pri organizaciji športnih prireditev v občini. Vzporedno je vodil tudi različne dejavnosti med ribiči.

V RD je med drugim deloval kot mentor ribičem in predsednik RD, bil je sodnik na ribiških tekmovanjih. Po predaji predsedovanja je ostal član RD in pomagal svojemu nasledniku kot svetovalec. Za svoje požrtvovalno delo je prejel vsa priznanja, tudi plaketo in spomenico RZS. Njegova smrt nas je presenetila, saj smo sodelovali še do nedavnega. V čast nam je bilo delati z njim.

RD Ruše

RIBJA ROLADA S PRŠUTOM IN BUČKAMI, TOLSTOLOBIKOVI ZREZKI TESSINA

V mrzlih novembrskih dneh prija druženje z družinskimi člani ali s kolegi ribiči nekje na toplem ob krepčilni pijači in dobri hrani. Za pravo jesensko kulinarično razvajanje tokrat predstavljamo dva recepta: ribjo rolado s pršutom in bučkami ter tolstolobikovimi zrezki Tessina. Privoščite si jih, ne bo vam žal!

Ribja rolada s pršutom in bučkami

Za pripravo jedi za 4 osebe potrebujemo:

- 1 kg ribjega fileja bele ribe (tolstolobik ali katera druga bela riba)
- eno srednje veliko bučko
- eno limono
- 25 do 30 dag pršuta
- 30 dag mocarele
- 10 dag naribanega parmezana ali katerega drugega trdega sira
- sol
- poper

Na PVC-folijo položimo rezine pršuta, nanje na tanke fileje narezano ribo, posolimo, popopravimo in pokapamo z limoninim sokom. Na ribo stremo naribano bučko, nariban parmezan ali kateri drug trdi sir in mocarelo. Zavijemo v štruco in damo peči v pečico, ki smo jo predhodno razgrelji za 25 do 30 minut. Zraven postrežemo blitvo s krompirjem ali špinačni pire. Ob jedi priporočamo belo suho vino.

Tolstolobikovi zrezki Tessina

Za pripravo jedi za 4 osebe potrebujemo:

- 80 dag fileja tolstolobika
- 10 dag šunke
- 25 dag mocarele, narezane na rezine

Tolstolobikovi zrezki Tessina

- 2 paradižnika
- eno neškropljeno limono
- 10 dag masla
- 4 do 6 dag moke
- en deciliter oljčnega olja
- 1,5 dl belega suhega vina
- sol
- poper

Tessina je območje v severni Italiji, blizu švicarske meje. Recept izvira od tam. Na tak način lahko pripravimo piščanca, meso ali ribe. Gojko je na tak način pripravil tolstolobikov file, lahko bi bil tudi file katere druge bele ribe.

Iz tolstolobikovih filejev naredimo zrezke, jih posolimo, popopravimo, pokapamo z limoninim sokom ter posujemo z naribano limonino lupino.

V ponvi razgrijemo oljčno olje in maslo, zrezke pomokamo in damo na maščobo, da se počasi pečejo. Popečemo jih z obeh strani. Pred koncem na fileje položimo košček slanine, rezino paradižnika in na vrh še rezino mocarele. Zalijemo z belim vinom in malo vode, pokrijemo s pokrovko in damo v pečico še za kakšnih deset minut pri temperaturi 180 stopinj. Zraven postrežemo pečen krompir z zelenjavo. Ob jedi priporočamo belo suho vino, zelo primerna sta sivi pinot in malvazija.

Borut Jerše

Ribja rolada s pršutom in bučkami

Narava se pripravlja na počitek. Foto: B. Dominik

